ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة إيڤا دروپيشيان

1500 Լ.Ո. 72ԵՐԿ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 23 (19890) ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 31 ՄԱՐՏ 1998 10 ԷՋ

Chute de Neige
Chute de Prix...
tapirama
Les Tapis du Monde
Jusqu'à 50%
.Echelonnement du paiement sur 10 mois sans intérêt
.Ouvert les Dimanches 1/2 journée

ՔՈՀԷՆ ԱՆԳԱՐԱ Կ'ԱՅՑԵԼԷ

Միացեալ Նահանգներու պաշտպանութեան նախարար Ուիլիըմ Քոհէն յառաջիկայ շաբաթներուն Թուրքիա պիտի այցելէ ՕԹԱՆի դաշնակիցներուն միջեւ կինուորական յարաբերութիւնները քննարկելու համար, յայտնեց Անգարայի մէջ ամերիկեան դեսպանատան բանբերը:

Քոհէն անցեալ ամիս Անգարա պիտի այցելէր, սակայն այցելութիւնը յետաձգուեցաւ իրաքի տագնապին պատճառով:

«Անատոլու» լրատու գործակալութեան համաձայն, Քոհէն 17 Ապրիլին Անգարա պիտի ժամանէ:

(ՈՍՅԹԸՐՔ)

Հ. Յ. Դ. ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԱՅՑԵԼԵՑ ՆԱԽԱԳԱՀ Է. ՀԸՐԱՈՒԻ

(Լուսանկարը՝ Տալաթի-Նորայի)

Հ. Յ. Դաշնակցութեան Լիբանանի կեդրոնական կոմիտէն ներկայացնող պատուիրակութիւն մը, մասնակցութեամբ Կ. Կոմիտէի ներկայացուցիչ ընկ. Տիգրան Ձիւնպաշեանի, քաղաքական հարցերու պատասխանատու ընկ. Յակոբ Բագրատունիի, քարիւղի նախարար

10

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆԻ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ ՇԸՆՔԻՆ ԸՆԴՅԱՆՈՒՆ ԱՂՈՒԹՈՒՄ

«ԿԻԼԻԿԻԱ» ԹԱՆԳԱՐԱՆԸ՝ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՅԱՒԵՐԺՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՆԻՇԸ

Երկկ երեկոյեան ժամը 5ին լիբանանահայ գաղութը ապրեցաւ պատմական իւրայատուկ պահ մը՝ Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան նորակառոյց «Կիլիկիա» թանգարանին բացման հանդիսութեան առիթով, որուն անձամբ ներկայ եղաւ նախագահ Էլիաս Հրաուի:

Պատմական եւ մշակութային մեծ նշանակութիւն ունեցող այս հանդիսութեան ներկայ եղան Արամ Ա կաթողիկոս, Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ Մ վրդ. Խաչերեան, Հայ կաթողիկէ համայնքի պետ Գրիգոր Գ Ա Պետրոս Ժ Պալատ, Լիբանանի նախկին վարչապետ Ռաշիտ Սոլհ, Լիբանանի Հոգեւոր դատարանի նախագահ Սուհէյլ Խուրմանեան, Լիբանանի հայ կաթողիկէ համայնքի ներկայացուցիչ գօրավար Սուհէյլ Խուրի, ինչպէս նաեւ օտար դեսպանատուներու, այլեւ պետական, ազգային, կուսակցական եւ միութենական ներկայացուցիչներ, տեղական եւ հայկական լրատուական միջոցներու թղթակիցներ եւ հայորդիներու խուռներամ բազմութիւն մը:

Այս առիթով Հայաստանէն ժամանած էր յատուկ պատուիրակութիւն մը, իրրեւ ներկայացուցիչ Հայաստանի եւ Ս. Էջմիածնի Մայր Աթոռին:

«Կիլիկիա» թանգարանի բացման պաշտօնական յայտը կարդացաւ վեհարանի պահլիճին

Արամ Ա. իր խօսքի պահուն

Նախագահ Է. Հըրաուի ներկաներուն կ'ուղղէ իր խօսքը
(Լուսանկարները՝ Պ. ՕԱՌՈՒԿԵԱՆի)

թի պատրիարքական փոխանորդ Մանուէլ եպս. Պաթգեան, պապական նուիրակին ներկայացուցիչը, տարբեր համայնքներու բարձրաստիճան կրօնաւորներ, նախարարներ Շահէ Պարսումեան, Յակոբ Տէմիրճեան, Ֆաուզի Հրպէյի, Պչարա Մրրհէժ, Շաուքի Ֆախուրի, Նիքոլա Ֆաթթուշ եւ այլք, երեսփոխաններ Խաչիկ Պապիկեան, Յակոբ Զուխտաբեան, Արրահամ Տէվէճեան, Սեպուհ Յովնանեան, Եղիկ Ճէրճեան, Հիւսէյն Եթիմ, Իսմայիլ Սրքարիէ, Շաքէր Ապու Սլէյման, Մոհամմէտ Սամմաք, Սամի Խաթիպ, Ռոպէր Ղանէմ, Անթուան Հատտատ, նախկին վարչապետ Ռաշիտ Սոլհ, բանակի հրամանատարի ներկայացուցիչ գօրավար Սուհէյլ Խուրի, ինչպէս նաեւ օտար դեսպանատուներու, այլեւ պետական, ազգային, կուսակցական եւ միութենական ներկայացուցիչներ, տեղական եւ հայկական լրատուական միջոցներու թղթակիցներ եւ հայորդիներու խուռներամ բազմութիւն մը:

Այս առիթով Հայաստանէն ժամանած էր յատուկ պատուիրակութիւն մը, իրրեւ ներկայացուցիչ Հայաստանի եւ Ս. Էջմիածնի Մայր Աթոռին:

«Կիլիկիա» թանգարանի բացման պաշտօնական յայտը կարդացաւ վեհարանի պահլիճին

10

ԸՍՏ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՏՈՒԵԱԼՆԵՐՈՒ

Ռ. ՔՈՉԱՐԵԱՆ՝ ՏՊԱՒՈՐԻՉ ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ ՃԱՄԲՈՒՆ ՎՐԱՅ

— ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ —

Հայաստանի պատկերասփիւռի կայանի ընտրական յատուկ հաղորդումներու ծրագիրը (պատասխանատու՝ Տիգրան Նալդալեան) երեւանի մէջ շրջող լրագրողներու իր 12 խումբերով, ինչպէս նաեւ բոլոր շրջաններուն մէջ իր ներկայացուցիչներով անմիջական կերպով հետեւեցաւ թէ՛ ընտրութեան եւ թէ անոր յաջորդող քուէահամարի նախնական աշխատանքներուն: Անիկա հանրութիւնը տեղեակ պահեց առաջին արդիւնքներէն:

Քուէներու մօտաւորապէս 4 առ հարիւրին վրայ հիմնուած տեղեկութիւնները ուն համաձայն, երեւանի մէջ Ռ. Քոչարեան ունի մօտաւորապէս 6 առ հարիւրի առաւելութիւն, իսկ շրջաններուն մէջ՝ 20ն ի 30 առ հարիւր:

Ծրագիրին հաղորդավարը կը նախատեսէ, որ այս ընթացքով Ռ. Քոչարեան կ'ապահովէ յաղթանակ քուէներու աւելի քան 15 առ հարիւր համեմատութեամբ:

Ան կը յայտնէ, որ Կ. Դեմիրճեանի ընտրական կեդրոնէն տակաւին որեւէ հակազդեցութիւն չկայ, մինչ երեւանի մէջ երիտասարդներ ինքնաշարժներով սկսած են շրջիլ աւետելով Ռ. Քոչարեանի յաղթանակը:

Պատկերասփիւռէն ելոյթ ունենալով Եւրոխորհուրդի եւ ԱՊՀի դէտեր յայտնած են, որ իրենք լուրջ խախտումներ չեն նկատած: Իսկ ԵԱՀԿի դէտեր տակաւին չեն արտայայտուած սպասելով վերջնական արդիւնքներու:

Նշենք, որ Ռ. Քոչարեան կը մնայ ընտրական իր գլխաւոր կեդրոնին մէջ՝ հետեւելով քուէահամարի աշխատանքներուն:

«ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ»Ի ՎԵՐՋԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆԸՐԸ

Առաւօտեան կանուխ ժամերուն «Արմէնփրէս» հաղորդեց, որ տարբեր մարզերու մէջ՝ Սիւնիք, Շիրակ, Տաւուշ, եւ այլն, Ռ. Քոչարեան ունի զգալի առաւելութիւն:

Սիւնիքի մէջ Ռ. Քոչարեանի ի նպաստ քուէարկած է 3.248 հոգի, իսկ Կ. Դեմիրճեանի՝ 882 հոգի: 5.091 քուէարկողներէն քուէաթուփեր ուղղուած է 4.179 հոգի:

Շիրակի մէջ Ռ. Քոչարեան ստացած է 33.942 քուէ, իսկ Կ. Դեմիրճեան՝ 24.748 քուէ: Իսկ Տաւուշի կարգ մը համայնքներու մէջ Ռ. Քոչարեանի ի նպաստ քուէարկած է 7.928 քաղաքացի եւ Կ. Դեմիրճեանի՝ 3.247 հոգի:

պիտել տուաւ ան:

Ըստ պաշտպանութեան նախարարին, նախագահի ընտրութենէն ետք բանակը աւելի հզօր կը դառնայ, «որովհետեւ մեր դիրքորոշումը (Ռ. Քոչարեանի ընտրութեան պարագային) բանակի ամրապնդման եւ խաղաղութեան նկատմամբ կը մնայ նոյնը»:

«Պատերազմն խուսափելու լաւագոյն ձեւը ուժեղ բանակ ունենալն է եւ պատերազմին միշտ պատրաստ ըլլալն է», րսաւ ան:

Վ. Սարգսեան նշեց, որ եթէ նախագահը յաւելեալ ուշադրութիւն դարձնէ բանակին, ապա աւելի դիւրին կ'ըլլայ բանակին հարցերը լուծելը:

Վ. Սարգսեան ընդգծեց, որ Արցախի հարցը ժողովուրդը արդէն լուծած է եւ կը մնայ Արցախի հարցին քաղաքական եւ տնտեսական ամրապնդման ապահովումը:

Միւս կողմէ, Ռոպէրթ Քոչարեանի ընտրական կեդրոնի բաներ Ազուան Վարպետեան երէկ յայտարարեց, որ առաջին փուլին բաղաքացիներ մասնակցեցան ընտրութիւններուն կ'ըլլան եւ համապատասխանութեան եզրեր գտնելու փորձերը նման պարագայի իշխանութիւնները ինք պէտք է կատարէ», ընդգծեց ան:

Պաշտպանութեան նախարար Վազգէն Սարգսեան, իր կարգին, Երեւանի կեդրոն համայնքի 6 25 ընտրական շրջանին մէջ քուէարկեց: Այստեղ նաեւ կը քուէարկեն ներքին գործոց եւ ազգային անվտանգութեան նախարար Սերժ Սարգսեան եւ նախկին նախագահ Լ. Տէր Պետրոսեան, որ չմասնակցեցաւ նախագահական ընտրութիւններու առաջին հանդրուանին:

Նախարար Վ. Սարգսեան, որ նախապէս արտայայտուած կր Ռ. Քոչարեան - Նախագահ եւ Կ. Դեմիրճեան - վարչապետ տարբերակի մր մասին, նշեց, թէ ներկայիս կրնայ շարունակ րսելու, որ Կ. Դեմիրճեանը որեւէ պաշտօնի վրայ կրնայ տեսնել: «Նախագահական թեկնածուները ամէն ինչ պէտք է ընեն, որպէսզի ընտրութիւնները կայանան համերաշխութեան մէջ, որպէսզի մէկը միւսը չնորհաւորելու առիթ ունենայ եւ հետագային գործակցելու կարելիութիւնները րլլան», րսաւ ան:

Ա. Վարպետեան յայտարարեց, որ մրցակից թեկնածուին ընտրական կեդրոնը անհիմն լուրեր տարածելով կր փորձ ընտրութիւնները վարկաբեկել: Օրինակ կպուչացումներ եղած են համատարած խախտումներու եւ բռնութիւններու մասին: Այդ կպուչացումները ստուգած են Ռ. Քոչարեանի ներկայացուցիչներուն եւ լրագրողներուն կողմէ, որոնք հերքած են գանոնք:

Միւս կողմէ, երէկ առաւօտեան Երեւանի մէջ բաժնուած են Ռ. Քոչարեանը վարկաբեկող թուղթիկներ: Ա. Վարպետեանի համաձայն, կր կիրարկուի նախկին համայնավար ռեժիմին ձեւերը՝ կասկածի տակ առնելու համար ընտրութեանց արդիւնքները:

Ա. Վարպետեան յայտնեց, որ մինչ այդ Զարեհ Յաւեանի մէջ Կ. Դեմիրճեանի պատկերով կրծքանշաններ բաժնուած են, ինչ որ կր հակասէ քարոզչական օրէնքներուն: Ան յայտնեց, որ Դիւմրիի տեղամասերէն մէկուն մէջ լրագրող Յասմիկ Մելքոնեան ընդգիմացած է քուէարկութիւններու սկսման, որովհետեւ Կ. Դեմիրճեանի ներկայացուցիչը ուշացած է: Աւելի, Դաւթաշէնի թիւ 8 տեղամասի մէջ քուէաթերթիկներ նետուած են քուէատուփ ի նպաստ Կ. Դեմիրճեանի:

Ա. Վարպետեան նշեց, որ դէպքերէն առաջ կեդրոններուն մէջ ներկայ եղած են Կ. Դեմիրճեանի ընտրական կեդրոնի ներկայացուցիչներ, որոնք անմիջապէս արձանագրած են խախտումները: Ա. Վարպետեանի համաձայն, ասիկա կ'ենթադրէ, որ խախտումները կազմակերպուած սպրանքներ են:

Միւս կողմէ, նախագահութեան թեկնածու Կ. Դեմիրճեանի ընտրական կեդրոնը Ա. Վարպետեանի մամլոյ ասուլիսէն ետք հրապարակեց յայտարարութիւն մր: Անդրադառնալով Ռ. Քոչարեանը վարկաբեկող թուղթիկի մասին յայտարարութեան՝ կեդրոնը նշեց, որ ատիկա բացարձակ գրպարտութիւն է եւ կեդրոնին կողմէ ոչ մէկ թուղթիկ բաժնուած է:

ԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐ

•ԵՐԵՒԱՆԻ կեդրոն համայնքի թիւ 6 23 տեղամասի յանձնախումբի նախագահ Ս. Յովհաննիսեան յայտնեց, որ ընտրական կեդրոն այցելած են Կ. Դեմիրճեանի տասը ներկայացուցիչներ: Նոյն պահուն տղեկ մր քուէատուփին

2

ՔՈՒԷԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

Լիբանանի հայկական դեսպանատան մէջ երէկ Հայաստանի քաղաքացիներ մասնակցեցան ընտրութիւններու Բ. փուլին:

Երեկոյեան ժամը 10ին քուէատուփերը փակուեցան եւ ընտրական յանձնախումբը, ներկայութեամբ Ռ. Քոչարեանի ներկայացուցիչին եւ «Ազդակ»ի թղթակիցին, հաշուեց քուէները: Ի յայտնեկաւ, որ քուէարկած է 153 հոգի: Ռ. Քոչարեան ստացաւ 98 քուէ, Կ. Դեմիրճեան՝ 53 քուէ, մէկ քուէ ճամարուեցաւ աւելաւեր, իսկ մէկ հոգի քուէարկած էր բոլորին դէմ:

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ (PLAN MedNet) ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ԵՒ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԵՐՈՒ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

- Յարմարագոյն գիներ
- Լաւագոյն պայմաններ
- Վճարման դիւրութիւններ

EXPRESS INSURANCE COMPANY
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ PLAN MedNet-ի ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ 01-250999 թիւին, Ext. 104:
Տորա, Սանթըր Տաուէեաճ, 2րդ յարկ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ

ԻՐԱՆ ՊԻՏԻ ԳՈՐԾԱԿՑԻ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԵՏ

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ Ք. ԽԱՐԱԳԻ

Իրանի արտաքին գործոց նախարար Քամալ Խարազի պաշտօնական այցելութեան մը համար երէկ ժամանեց Պէյրութ։

Իրանի դիւանագիտութեան պետը լիրանանցի պատասխանատուներուն հետ քննարկեց չրջանային, ինչպէս նաեւ երկու երկիրները յուզող հարցեր։

Պէյրութի միջազգային օդակայանին մէջ արտաքին գործոց նախարար Ֆարէս Պուէյզի կողմէ ընդունուելէ ետք Ք. Խարազի հաստատեց, որ իրանեւլիբանանեան յարաբերութիւնները կ'ամրապնդէ սիոնական ուժերուն դէմ առաջին գիծին վրայ կանգնած րլլալու Լիբանանի հանգամանքը։ Ան նաեւ մտահոգութիւն յայտնեց Լիբանանի նկատմամբ Իսրայէլի թշնամական տրամադրութիւններու նոր դրսեւորումներուն գծով։

Խարազի եւ Պուէյզ օդակայանէն ուղղուեցան Պուսթրոս պալատ, ուր քննարկեցին հարաւային Լիբանանի վիճակը, թիւ 425 որոշումին վերաբերեալ Իսրայէլի անընդունելի առաջարկները, խաղաղութեան գործընթացի ընդհանուր վիճակն ու լիբանանեւիրանեան յարաբերութիւնները։

Հանդիպումէն ետք միացեալ մամլոյ ասուլիսի մը պահուն Պուէյզ վերահաստատեց, որ Հարաւէն հեռանալու իսրայէլեան առաջարկը կը հետապնդէ իրարմէ անջատել բանակցութիւններու լիբանանեան ու սուրիական առանցքները։ Ան նաեւ ընդգծեց Իրանի հետ պետական մակարդակի վրայ յարաբերութիւնները գարգացնելու անհրաժեշտութիւնը։

Իր կարգին, նախարար Խարազի համոզում յայտնեց, որ Իսրայէլ անդադար կը փորձէ չկոփացնել չրջանին մէջ ուժի ապրակները, ինչպէս Լիբանանի եւ Սուրիոյ միջեւ համակարգումը։ «Իսրայէլ պէտք է առանց նախապայմաններու հեռանայ հարաւային Լիբանանէն եւ բանակցելու իր առաջարկները պարզ խուսանաւումի մրն են», ըսաւ ան եւ գգուշացուց, որ Իսրայէլ կրնայ որեւէ պահու եւ անկարեւոր պատրուակ մը օգտագործելով՝ հարաւային Լիբանանի վրայ նոր յարձակումներ կատարել։

Իրանցի պաշտօնատարը մերժեց յայտարարութիւններ կատարել չէյխ Սուզհի Թուֆիլեանի եւ իսրայէլեան հեռացումէն ետք Հրգպայլայի ճակատագրին մասին՝ նկատել տալով, որ անոնք ներքին լիբանանեան հարցեր են։

Խարազի նաեւ այցելեց Պաապտայի պալատ ու ընդունուեցաւ նախագահ Էլիաս Հրրաուիի կողմէ։ Տեսակցութենէն ետք ան ըսաւ, որ Լիբանանի հիմնական դրամագլուխները ագգային միասնակամութիւնն ու բռնագրաւողին դէմ անկիւղող մնայն է։ Ան նաեւ հաւաստեց, որ Իրան յանձնառու է քաղաքական հարցերու մէջ Լիբանանի հետ գործակցութեան։

Իրանցի նախարարը ապա այցելեց խորհրդարանի նախագահ Նպիհ Պրրրիի, որուն հետ համակարծիք եղաւ, թէ Հարաւէն հեռանալու մասին իսրայէլեան սուտերու իրական նպատակն է պառակտել արարները եւ հարուածել լիբանանեւսուրիական համակարգումը։

Իրանցի պաշտօնատարը նաեւ այցելեց չիիներու Գերագոյն խորհուրդի նախագահ չէյխ Մուհամմէտ Մեհտի Շամսէտտինի եւ մարոնիներու Սֆէյր պատրիարքին։

ՀՍԿՈՒՄԻ ԵՐԵԿՈՅ

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՋ

Ուրախութեամբ կը յայտնենք մեր սիրելի ժողովուրդին, որ Չորեքշաբթի, 1 Ապրիլ 1998ի երեկոյեան, Հսկումի արարողութիւն պիտի կատարուի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ։

Պիտի քարոզէ՝
ԱԲՐԱՀԱՄ ԵՊՍ. ՄԿՐՏՉԵԱՆ
(Առաջնորդ Սիւնեաց աշխարհի)

Սկիզբ ժամերգութեան ժամը 6:00ին
Քարոզ ժամը 6:30ին

Սիրով կը հրաւիրուի հաւատացեալ ժողովուրդը։

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Ս. ՋԱՏԿՈՒԱՆ ԽԹՄԱՆ ԳԻՇԵՐ
ՇԱԲԱԹ 11 ԱՊՐԻԼԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ
12 ԱՊՐԻԼԻ ԿԷՍՕՐՈՒԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆԸ GOLDEN BEACHԻ ՄԷՋ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽԱՆԳԱՎԱՌ ՄԹՆՈԼՈՐՏ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ, ԱՐԱԲԱԿԱՆ
ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՃԱՇ ՅԱՅՏԱԳԻՐ
Ելոյթ կ'ունենայ սիրուած
երգիչներ
ԳԷՈՐԳ ՄԱՏԱՐԵԱՆ
ԵՒ ՎԱՐԴԱՆ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ
Ընկերակցութեամբ
ԽԱՉԻԿ ՄԱԼԽԱՍԵԱՆԻ
ԵՒ ԻՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻՆ

23 տեսակ աղանդեր, ճաշ, բաց խմիչք՝ *ուիսքի* եւ օղի

- *Շաբաթ երեկոյեան՝ սակ 20$*
- *Իսկ Կիրակի կէսօրին՝ սակ 15 $*
- *Փոքրերուն կէս գին։*

Մանրամասնութեանց համար դիմել Սթիւարթ Խաչիկ Մալխասեան, Սենթըր Գերմանիկ, հեռ. 266118 եւ 03-261061, իսկ երեկոյեան՝ ճաշարան Կոլտըն Պիչ, հեռ. 402559 , 407371 / 2,3,4,5։

ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊՍԱԿԻ ԻՄ ԱՌԱՋԱՐԿԷՍ ՉԵՄ ՀՐԱԺԱՐԱԾ

ԿՂԶԱԾ Է. ՀՐՐԱՒԻԻ

Նախագահ Էլիաս Հրրաուի երէկ վերահաստատեց, որ չէ հրաժարած քաղաքացիական պակի իր առաջարկէն եւ վգուշացուց այդ օրինագիծը կառավարական ժողովի մէջ վերատին արծարծելէ, որովհետեւ այդպիսի քայլ մը պիտի ըլլայ վտանգաւոր նախընթաց մը։ Ան նաեւ վգուշացուց հարցը իր բացակայութեան կառավարական ժողովին վերարծարծելէ, որովհետեւ այդ օրինագիծը իր առաջարկն է։

Հրրաուի նշեց, որ եթէ վարչապետը մերժէ ստորագրել օրինագիծը խորհրդարանին փոխանցելու հրամանագիրը, պիտի ստեղծէ իշխանութեան իսկական տագնապ մը։

ՄԸՐ. «ԱՆԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ»

Ներքին գործոց նախարար Միշել Մուր երէկ գգուշացուց ցոյցերը չարունակելէ եւ հաւաստեց, որ «եթէ անիշխանութիւնը վերսկսի, պիտի սանձենք զայն»։ Ան նաեւ կոչ ուղղեց կրօնաւորներուն՝ օժանդակելու քաղաքացիական պսակին չուրջ յարուցած մթնոլորտը հանդարտեցնելու քաղաքացիական իշխանութիւններու ճիգերուն։

Նախագահ Հրրաուիի հետ տեսակցելէ ետք Մուր ցաւ յայտնեց «կարգ մը կրօնաւորներու վարուելակերպին ու հարցը փողոց իջեցնելնուն եւ յարուցածութիւնը հրահրելնուն համար»։

«Ճիշդ է, որ նախագահն ու վարչապետը ունին իրենց համայնքապետերը եւ եպիսկոպոսները, բայց իրե՛նք երկրին դեկավարներն են, եւ կրօնաւորները պէտք է աւելի գուսպ րլլան», ըսաւ Մուր։ Ան նաեւ ըսաւ. «Նոյնիսկ եթէ փորձենք ականջ չտալ իշխանութեան պետերուն ուղղուած խօսքերուն, չենք կրնար անտեսել փողոցին մէջ պատահածը։ Մեզի ըսին, որ այսօր տեղի պիտի ունենան վերջին ցոյցերը եւ փողոցի մէջ չարժումները։ Մենք այսքան համբերեցինք, բայց պիտի չթոյլատրենք անիշխանութեան վերապարձը եւ պիտի սանձենք զայն»։

Մուր նկատել տուաւ, որ ատոնք կրօնական հաւաքներ չեն, այլ քաղաքական իշխանութիւններ վարկաբեկող ճառեր լսելու հաւաքներ։

ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՈՒԽՏԻ ՕՐ

ՀԱԻԱՔԱԿԱՆ ՈՒԽՏԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՄԱՆ ՊԱՀ

Կիրակի, 28 Մարտին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարը դարձաւ աչխարհի չորս ծագերէն եկած ուխտաւորներու եւ լիբանանահայ գաղութի հաւորդիներու բագմութեան մը ուխտավայրը Անթիլիասի Ուխտի Օրուան առիթով։

Օրուան պատգամը մատուցեց Արամ Ա. վեհափառ, որ իր քարոգին մէջ նչեց. «301 թուականը հայոց պատմութեան մեծագոյն դէպքն է։ Հայ ժողովուրդի հաւաքական մկրտութեան դէպքն է սա, որ սոսկ դէպք չմրնաց, այլ դարձաւ հայուն յոյսի ճանապարհն ու յոյսի առաքելութիւնը։ Հայոց պատմութեան ոգին կարելի չէ հասկնալ եւ գնահատել առանց Լուսաւորիչի յոյսի առաքելութեան։ Քրիստոսի յոյսը Հայաստան բերին Ս. Թադէոս եւ Բարթողիմէոս առաքեալներ, սակայն այդ յոյսին հարագատ առաքեալը եղաւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ։ Ու այդ յոյսն է, որ լուսաւորեց մեր ամբողջ պատմութեան ճանապարհը»։

Ս. պատարագի աւարտին, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի աջով եւ սրբազան այլ մասունքներով միարան հայրեր թափօրով չրջեցան մայրավանքի չրջափակէն ներս։ Նաեւ կատարուեցաւ ջրօրհնէք։

Ուխտի Շարաթի առիթով, Անթիլիաս ժամանած էր հայրենի պատուիրակութիւն մը, որուն մաս կը կազմէին կրօնական գործերու պետական խորհուրդի նախագահ Լագար Սուճեան, Արրահամ եպս. Մկրտչեան եւ Արտակ արդ. Տիգրանեան։

Նոյն օրը երեկոյեան, վեհարանի դահլիճին մէջ կայացաւ ընդունելութիւն, ի պատիւ Հայաստանէն եւ գանազան գաղութներէ եկած այն բարերարներուն, պաշտօնական հիւրերուն ու ագգայիններուն, որոնք օժանդակած էին «Կիլիկիա» Թանգարան-Մատենադարանի չինութեան։ Արամ Ա. կաթողիկոս յատուկ կերպով գնահատեց Մատենադարանի բարերար մեծիմաչիկ Պապիկեանը։

ՀՐԱՒԷՐ

ՀԱՅ ԿԱԹ. ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ
ԲԱՐՁՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆԸ

Կը հրաւիրէ
Ցարգարժան ուսուցիչ - ուսուցչուհիները
եւ աշակերտական ծնողները լսարանի մը

Նիւթ՝
«ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ ՎԱՐԺԱՐԱՆ - ԾՆՈՂՔ - ԱՇԱԿԵՐՏ»

Տեղի պիտի ունենայ այսօր՝ Երեքշաբթի, 31 Մարտ 1998, երեկոյեան ժամը 8ին, Հ. Կ. Մ.ի «Յովհաննէս Պօղոսեան» թատերասրահին մէջ։

Լսարանին իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն՝
Հ. ԳԷՈՐԳ ՎՐԴ. ԵՂԻԱՅԵԱՆ
ԴՈԿՏ. ՄԱՐԱԼ ԿԻՏԱՆԵԱՆ
ԿՐԷԿՈՒԱՐ ԳԱԼՈՒՍՏ
ՍՏԵՓԱՆ ՊԷՕՃԷՔԵԱՆ
Հանդիսավար՝ ՍԱՐԳԻՍ ՆԱՃԱՐԵԱՆ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Ռ. ՔՈՉԱՐԵԱՆ՝ ՏՊԱՒՈՐԻՉ...

Նետած է թուղթեր եւ յայտած է խոյս տալ։ Այս պատճառով ընտրական կեդրոնին մէջ ստեղծուած է յարուած մթնոլորտ։

Մ. Յովհաննիսեանի համաձայն, այս դէպքը կազմակերպուած քայլ էր։

•*«ՆՈՅԵԱՆ ՏԱՊԱՆ» լրատու գործակալութիւնը հաղորդած էր, որ Գիւմրիի մէջ ձերբակալուած են Գ. Դեմիրճեանի ներկայացուցիչը։ Գ. Դեմիրճեանի ընտրական կեդրոնի պատասխանատու Լ. Կակոսեան յայտնեց, որ իրենք տեղեակ են կատարուածէն եւ պէտք չէ ապակողմնորոշող տեղեկութիւններ տարածել։*

•*ՍԻՒՆԻՔԻ թիւ 9 ընտրական յանձնախումբի նախագահին համաձայն, ընտրական կեդրոնին մէջ տեղի ունեցած են բաց փուլարկութեան որոչ դէպքեր՝ սակայն ընտրողներուն փափաքով։ Նոյն տեղամասին մէջ Գ. Դեմիրճեանի ներկայացուցիչը յայտնեց, որ ընտրութիւնները օրէնքի սահմաններուն մէջ չեն, որովհետեւ անհասկնալի պատճառներով տեղի կ'ունենան բաց փուլարկութիւններ։*

•*ՏԱՒՈՒԾԻ ընտրական յանձնախումբին քարտուղարը յայտնեց, որ գգուշացումներ եղած են ոչ լուրջ խախտումներու վերաբերեալ։ Օրինակ՝ Իջեւանի 3/6 ընտրական տեղամասէն գգուշացուած է, որ որոչ անձերու կողմէ ճնշում կը գործադրուի ընտրողներուն վրայ։ Սակայն ընտրական յանձնախումբին եւ երկու թեկնածուներուն ներկայացուցիչները վկայած են, որ նման խախտումներ չեն նկատած։*

Միւս կողմէ, Երեւանի ժամով կէսօրէ ետք ժամը 4ին Հայաստանի Կեդրոնական Ընտրական Յանձնախումբը պաշտօնապէս ստացած է մէկ դիմում-բողոք։

ՕՏԱՐ ԹԵՐԹԵՐՈՒ ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Զայնասփիւռի «Ազատութիւն» կայանը երէկ լուսարձակի տակ առաւ արեւմտեան լրատու գործակալութիւններու եւ հեղինակաւոր թերթերու մեկնարանութիւնները Հայաստանի նախագահական ընտրութիւններուն երկրորդ փուլին վերաբերեալ։

Կայանը կը նչէ, որ Արեւմուտքի հիմնական մտահոգութիւնը ընտրութիւններուն ազատ ու արդար կայացումն է։

Արեւմտեան հեղինակաւոր թերթեր, ինչպէս՝ «Նիւ Եորք Թայմզ», «Վոսթըն Գլոպ», «Փայնենշըլ Թայմզ» եւ այլ թերթեր կ'րնդգծեն, որ ընտրութիւնները կարեւոր են կասպից ծովուն քարիւղին օգտագործման ապագայ աչխատանքներուն համար։

Ըստ օրաթերթերուն, արեւմուտքի դիւանագէտներ կը գգուշացնեն, որ եթէ ընտրութիւններուն երկրորդ փուլին եւս տեղի ունենան խախտումներ, ապա Հայաստան կը գրկուի արեւմտեան օժանդակութենէ։

«Ազատ Եվրոպա» *կայանի* CHOOSY RESTAURANT
ԱՐԻՒ ՍԵՆԹԸՐ
Հեռ. 257469 - 70
03- 278260
ՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԸ
•ՍՈՒ ՊԷՕՐԷԿ
• ԱՂՑԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԱՆՏԱՐԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՄՏԱՀՈԳԻՉ

ԿՂԶԱԾ Տ. ՂԱԶ. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Ռուսիոյ եւ Նոր Նախիջեւանի թեմի առաջնորդ Տիրան արբ. Կիւրեղեան մրանոգրիւն յայտնած է Հայաստանի նախագահական ընտրութիւններուն նկատմամբ Մոսկուայի լռութեան համար։

Այս դիրքորոշումը համաձայն ոչ միայն դիւանագիտութիւն, այլեւ անվտանգութեան դրսեւորում ալ րլած է, որ լաւ կ'ըլլար եթէ Ռուսիա երկիմաստութիւն ունենար երկու թեկնածուներուն հետ. առանց որեւէ մէկուն հասցէին ժխտական արտայայտութիւններ ունենալու։ Ալ նչած է, որ Ռուսիա դժբախտաբար ներքին իմաստով չի կրնար կողմնորոշուիլ. թէ ինչպէս պիտի շարունակէ վարուիլ իր բաղաքական կեանքը։ «Այդ անվտանգութիւնը բանական վտանգաւոր է մրանոգիչ է բոլորիս համար». րլած է ալն։

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՏԻ. ԷՅ. ԷԼ.» ՊԱՀԵՑ «ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՐԱԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԵԱՆ» ՏԻՏՂՈՍԸ

24 Մարտին «Տի. Էյ. Էլ.» րնկերութիւնը ստացաւ «Լաւագոյն արագ սպասարկութեան» տիտղոսը պէտք է նչել, որ «Տի. Էյ. Էլ.» յաջորդաբար 12րդ տարին է, որ կը ստանայ այս տիտղոսը։

«Ֆիտազ»ը մրցակիցը մըն է, զոր կը կազմակերպեն «Քարկօ Նիուզ Ասիա» եւ «Մայքրոմոտլ Մակազին» պարբերաթերթերը, որոնք մեծ նաւատութիւն կը վայելեն փոխադրութեան րնկերութիւններուն ու ատոնց յաճախորդներուն մօտ։ Ամէն մրցանքը կ'ընդգրկէ Ասիոյ մէջ փոխադրութեան բնագաւառը։

«Տի. Էյ. Էլ.»ի չրջանակին գործադիր տնօրէն Զարլզ Լանկլի նկատել տուաւ, որ «մասնագէտ րնկերութիւններու եւ յաճախորդներու դրական գնահատականը կ'ապացուցէ րնկերութեան աշխատանքին լրջութիւնը»։

Արագ սպասարկութենց «Տի. Էյ. Էլ.» րնկերութիւնը իրարու կը կապէ 227 երկիրներու միջեւ օդանաւային գիծեր, ունի աւելի քան 200 բեռնատար օդանաւ, 14.000 պաշտօնեայ եւ աւելի քան 3500 այլ փոխադրամիջոց։

ԱՐՑԱԽԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ՖՈՆՏԻՆ

•Իր ամուսնոյն՝ Գրիգոր Քելէշեանի մահուան Ա. տարելիցին առիթով, Տիկին Ալիժէ Քելէշեան 100.000 լ.ո.

ATN ՊԱՏԿԵՐԱՍՓԻՒՌԷՆ

Չորեքշաբթի, 1 Ապրիլ 1998. երեկոյեան ժամը 8.30ին, ATN կայանէն պիտի սփռուի Լ. Օ. Խաչի Շրջանային վարչութեան դաստիարակչական յանձնախումբի կազմակերպած կլոր սեղանը, նիւթ՝ *«Խոհեր Ամուսնութեան Շուրջ»*։

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԴԷՊԻ ԱՆԹԻԼԻԱՍ

Այսու կը ծանուցանենք, թէ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան 1700ամեակի ուխտագնացութեան յանձնախումբը 25 Մարտէն 1 Ապրիլ երկարող օրերուն կազմակերպած է ուխտագնացութիւն մը, որուն ներկայ պիտի գտնուին աչխարհի բոլոր կողմերէն ժամանող ուխտաւորները։

ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ ՕՐ, ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 31 ՄԱՐՏ

•Առաւօտեան ժամը 8ին - Գիշերային եւ առաւօտեան ժամերգութիւն Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ

•Առաւօտեան ժամը 11ին - Ժամանում Այնճար։ Աղօթք Ս. Պօղոս Եկեղեցւոյ մէջ եւ ճոգեւոր հովիտ Մուսա Լեռան Յուշահամալիրին առջեւ

•Կէսօրէ ետք ժամը 1ին - Հաւաքական ճաշ

•Կէսօրէ ետք ժամը 3ին - Գեղարուեստական յայտագիր Այնճարի Համազգայինի Մշակութային րնկերակցութեան կողմէ

•Երեկոյեան ժամը 10ին - Վերջին հաւաքոյթ եւ բաժանման աղօթք Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ

ՈՒԹԵՐՈՐԴ ՕՐ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 1 ԱՊՐԻԼ

•Ուխտաւորներու մեկնում։

ՔՈՒԷՅԹ ԵՒ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԾՈՑԻ ԵՐԿԻՐՆԵՐ

ԹԵՄԱԿԱՆ Դ. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Քուէյթի եւ Արաբական Ծոցի երկիրներու թեմական Դ. Ընդհանուր ժողովը տեղի ունեցաւ 18են 19 Մարտ 1998ին, Ասլու Տապլի մէջ, մասնակցութեամբ Քուէյթի, Ասլու Տապլիի եւ Հիւսիսային Էմիրութիւններու ազգային երեսփոխանիներուն: Ժողովին ներկայ գտնուեցան նաեւ շրջանիներու Ազգ. վարչութեանց ներկայացուցիչները:

Չորեքշաբթի, 18 Մարտի երեկոյեան տեղի ունեցաւ ժողովին պաշտօնական բացումը, թեմի առաջնորդ Օշական եպս. Չոլոյեանի կողմէ: Ապա ժողովին ներկայացուեցան եւ բնութագրուեցան Քուէյթի, Ասլու Տապլիի եւ Հիւսիսային Էմիրութեանց գործունէութեան տարեկան տեղեկագիրները: Եղան շինիչ առաջարկներ յառաջիկայ տարուան աշխատանքներուն գծով:

Ժողովը նաեւ կարեւորութեամբ անդրադարձաւ Հայաստանի յառաջդիմութեան համար գաղութի մասնակցութեան ձարցին:

Ժողովը որոշեց Շարժայի եկեղեցւոյ օծումը եւ կեդրոնի բացումը կատարել յառաջիկայ Նոյեմբերին, Արամ Ա. վեհափառի նուիրատեսական այցելութեան ընթացքին:

ԿԱՍՊԵԱՆ ՇՐՋԱՆԻՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԱՐԵՒՄՈՒՏՔԻ ՀԵՏԱՔՐՔՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԱՃՈՒՄԸ ԿՐՆԱՅ ՄԵԾ ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐ ՊԱՏՃԱՌԵԼ

ԿԸՍԻ ՓՕԼ ԿՈՊԼ

Արեւմտեան այն երկիրները, որոնց քարիւղի ընկերութիւններ ներդրումներ կը կատարեն կասպեան քարիւղին համար, սկսած են դիմագրաւել այլ հարցեր, քարիւղի չուկայի ընթացիկ հարցերուն պատճառով:

Այս իմաստով, քաղաքագէտ Փօլ Կոպլ նշեց, որ շրջանի երկիրներուն նկատմամբ արեւմտեան երկիրներու ուշադրութեան նուազումը կրնայ մեծ կորուստներ պատճառել տնտեսական ու պետական գարգացման տեսակէտէն:

Ան աւելցուց, որ եթէ շրջանին մէջ Արեւմուտքին հետաքրքրութիւնը նուազի եւ քարիւղի ընկերութիւնները կրճատեն իրենց ներդրումները, այն ատեն Ռուսիոյ պղեցութիւնը պիտի գօրանայ շրջանին մէջ:

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ OPICԸ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ ՊԻՏԻ ԿԱՏԱՐԷ ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍԻ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ

Կեդրոնական դրամատան նախագահ Տիգրան Սարգսեան ընդունեց ամերիկեան OPIC կազմակերպութեան դեկավար Քաթրին Պաքլթր:

Կազմակերպութիւնը 46 միլիոն տոլարի ներդրում պիտի կատարէ Անդրկովկասի երեք պետութիւններուն մէջ: Նախապատուութիւնը պիտի տրուի գիւղատնտեսութեան եւ երթեւեկի գարգացման ծրագիրներուն: Բաժանմունք-դրասենեակներ պիտի գործեն Հայաստանի, Վրաստանի եւ Ազրպէյճանի մէջ:

Սարգսեան հաւաստիացուց Պաքլթր, որ կեդրոնական դրամատունը հնարաւորութեան սահմաններուն մէջ պիտի օժանդակէ կազմակերպութեան հայաստանեան բաժանմունքի աշխատանքներուն:

Մ. ՆԱՀԱՊԵՏՆԵՐ - ՎՐԱՍՏԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐԶԻ ՄԷՋ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Փետրուարի մէջ Մ. Նահապետներ եւ Վրաստան պաշտպանութեան մարզի վերաբերեալ համագործակցութեան ծրագիր մը առարգրեցին: Այդ մասին որոշում արուած էր անցեալ ապրիլին, երբ Վրաստանի նախագահ Է. Շեւարտնաձէ Մ. Նահապետներ այցելեց:

Այդ ծրագիրին նիման վրայ, ընթացիկ ապրիլի մէջ տեղի պիտի ունենան 23 միացեալ զօրամարզներ, Վրաստանին պիտի յատկացուի 1.35 միլիոն տոլար, որ պիտի օգտագործուի նետերազինուժի մասերը հագուրդակցութեան տարբեր ուղղութիւններով օժանդակելու նպատակին:

ՆԱԽԻՋԵՒԱՆԻ ՕԴԱԿԱՅԱՆԸ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԱԶՐՊԷՅՃԱՆ — ՃԱՓՈՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ազրպէյճանի կառավարութիւնը սկսած է բանակցութիւններ վարել Ճափոնի Արտասահմանեան երկիրներու տնտեսական համագործակցութեան ֆոնտին հետ, նորոգելու համար Նախիջեւանի քաղաքի օդակայանի վերակառուցման համար 30 միլիոն տոլար վարկ ստանալու գծով:

Վարկը կրնայ յատկացուիլ տարեկան երեք առ հարիւր տոկոսով եւ նախատեսուիլ 40 տարուան համար:

Պաքուի ձայնասփիւռին հաղորդած տեղեկութիւններուն համաձայն, կառավարութեան յանձնարարութեամբ երեւմուտքի, տնտեսագիտութեան եւ արդարադատութեան նախարարութիւններուն մէջ պիտի աւարտի նախագիծին պատրաստութիւնը:

Ճափոնական ֆոնտին տուեալներով, վարկային համաձայնագիրի ստորագրումէն ետք Ճափոնի ընկերութիւններուն մէջ պիտի յայտարարուի նախագիծի իրականացման մրցոյթ:

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ ՊԻՏԻ ԲԱՑՈՒԻ ՌՈՒՍ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Վերջերս Հայաստան այցելած են Ռուսիոյ բնիկ ուսուցիչներ եւ մասնագիտական կրթութեան նախարարութեան ներկայացուցիչներ, երեւանի մէջ ռուս – հայկական համալսարան բանալու առթիւ: Ռուսերէնով վարուելիք ուսուցումը երեւանի իրենց պաշտօնակիցներուն հետ:

Ներկայ համաձայնագիրին համաձայն, ուսերաշխ համալսարանը այս տարի պիտի ունենայ միայն բնիկներ, մասնաբաժին ունենալով պետութենէ ոչ բաժին, յաջորդ տարիներուն պիտի բացուին այլ բաժիններ եւս: Ուսումնական առաջին տարիշրջանին համալսարանը պիտի ընդունի 150 ուսանող:

ՀԱՅՐԵՆԻ ԿԵՐՊԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏ ԱԼԵՔՍԱՆ ՔՈՉԱՐԵԱՆԻ ՅՈՒՅՀԱՏԱՆԴԷՍԸ

Մաեստրօ եպս. Պաթապեան՝ յուշատախտակին բացումը կը կատարէ

Երեքշաբթի, 17 Մարտ 1998ի երեկոյեան, Վարուժան Արթ Սենթըր»ի մէջ յատուկ կատարուեցաւ քանդակագործ-նկարիչ Ալեքսան Քոչարեանի յուշահանդէսին, հովանաւորութեամբ Մանուկ եպս. Պաթապեանի (ընդհ. փոխանորդ Լիբանանի հայ կաթողիկէ պատրիարքական թեմի), կազմակերպութեամբ Համազգայինի «Թորոս Ռոսլին» կերպարուեստի ակադեմիային:

Բացման հանդիսութեան ներկայ էին Մանուկ եպս. Պաթապեան, Վարդան եպս. Աչգարեան եւ հայ կաթողիկէ միաբանութեան հայրեր, Համազգայինի կեդրոնական վարչութիւներ, արուեստագէտներ, մտաւորականներ եւ արուեստասէր հանրութիւն մը:

Յուշագրութեան դրուած էին մօտաւորապէս 40 քանդակ եւ 25 գեղանկար, որոնց ընդմէջէն Ալեքսան Քոչարեան արուեստագէտ հաղորդակցութեան մէջ կը մտնէր պատմութեան, մարդկութեան եւ հայ ժողովուրդին հետ մարմարին, տեղական քարերու եւ փասթէլին տալով ժեւ ու մարմին, գոյն ու թռիչք, գաղափար ու հոգի:

Ալեքսան Քոչարեանի յուշահանդէսը կը շարունակուի մինչեւ Երեքշաբթի, 31 Մարտ 1998:

ԹՂԹԱԿԻՑ

ՀՈՒՆԳԱՐԱՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ «ԱԶԴԱԿ»

Ալեքս Աւանէսեան

Շաբաթ, 28 Մարտին «Ագդակ»ի խմբագրատուն այցելեցին Լիբանան գտնուող Հունգարիոյ հայոց «Հայ Ագգային Ինքնակառավարում» կազմակերպութեան ներկայացուցիչները, ընկերակցութեամբ Լիբանանի մէջ Հունգարիոյ դեսպանատան առաջին քարտուղար Գ. Ցիկետի եւ իր կնոջ:

Հանդիպումը առիթ մը եղաւ Հունգարիոյ հայ գաղութի կազմաւորման պատմութեան ակնարկելէ ետք, անդրադարձաւ իրենց կազմակերպութեան աշխատանքներուն:

«Հայ Ագգային Ինքնակառավարում» կազմակերպութիւնը Հունգարիոյ մէջ կը գործէ ընդամէնը երեք տարիէ ի վեր եւ հիմնականին մէջ ձեռնարկած է գաղութի կազմակերպման աշխատանքներուն:

Հայեր 1000 տարիէ ի վեր Հունգարիա կ'ապրին եւ անցեալին գրաւած են բարձր դիրքեր պետական-կիներուրական մարզերու մէջ: Գաղութը այս վերջին քանի տարիներուն կը փորձէ նոր դիմագիծ ստանալ: Անցնող 70 տարիներուն խորհրդային վարչակարգին տակ ձնչուած են ազատութիւնները, կը վկայէ Աւանէսեան եւ կ'աւելցնէ, թէ այսօր արդէն բոլոր ազատութիւնները կան գաղութը կազմակերպելու համար: Կայ նաեւ Հունգարիոյ պետական բարեացակամութիւնը: Գաղութին ընդհանուր թիւը կը գնահատուի 12-15 հազար: Մեծ տոկոս կը կազմեն իրենց միայն հայկական ծագման գիտակցութիւնը ունեցողները:

Ինչ որ քաջալերելի եւ ուրախանալի երեւոյթ է, երիտասարդ սերունդին մէջ այս վերջին տարիներուն սկսած է ի յայտ գալ դէպի արմատներ վերադառնալու հետաքրքրութիւն մը: Գաղութին հայութիւնը տնտեսապէս բարեկեցիկ վիճակ ունի: Միակ ազգային կառոյցը, որուն չուրջ հայութիւնը համախմբուած է, եկեղեցին է, որ կապուած է Վիեննայի Մխիթարեան միաբանութեան: Հայերէնի ուսուցում, հայեցի պատրաստութիւն կը կատարուի կիրակի օրերը: Կիրակնօրեայ դպրոցի ծրագիրներուն կը մասնակցին ինչպէս 10 տարեկան փոքրիկներ նոյնպէս եւ 70 տարիքը բոլորած հայեր: Մէկ տարիէ ի վեր գաղութին մէջ սկսած է գործել մշակոյթի կեդրոնը, ուր տեղի կ'ունենան հայկական ցուցահանդէսներ, որոնք տեղացիներու հետաքրքրութիւնն ալ կը չարժեն: Երկշաբաթեայ հերթականութեամբ յոյս կը տեսնէ «Արարատ» փոքրածաւալ թերթը: Հայկական ծագումով 4 երեսփոխաններ անդամ են խորհրդարանին: Ընդհանրապէս հունգար ժողովուրդը մեծ հետաքրքրութիւն կը ցուցաբերէ հայութեան նկատմամբ: Պետութեան կողմէ արգելքներ չեն դրուիր: «Ինքնակառավարում» կապեր ունի Պուլկարիոյ հայ գաղութին հետ, ինչպէս նաեւ Արեւմտեան Եւրոպայի կարգ մը գաղութներու հետ՝ Վիեննա, Գերմանիա: Կազմակերպութիւնը կ'ակնկալէ Հայաստանի եւ Սփիւռքի հայ գաղութներու, օրինակ՝ Լիբանանի աջակցութիւնը հայապահպանման ուղղութեամբ իր նախաձեռնութիւններուն:

Կազմակերպութեան աշխատանքներէն եղած է անցեալ Ապրիլին Հայկական ցեղասպանութեան ոգեկոչման հանդիսութիւնը, որ յայն արձագանգ գտած է տեղական մամուլին մէջ: Իւրաքանչիւր հայու համար թէեւ չատ բնական կը թուի այս վերջինը, բայց երբ ծանօթանանք Ա. Աւանէսեանի պատմածին, կը գգանք այն հսկայական ճիգը հայու տոկուն յամառութիւնը, որ ի գործ կը դրուի կոգիւացած, հայկական հայահոծ մեր գաղութներու հայապահպանման կարելիութիւններէ կուրկ հեռաւոր այդ գաղութին մէջ, չնորհիւ «Ինքնակառավարման»: Ապրիլ 24ի միչատակրոգեկոչէրու համար նկատի առնուած է մայրաքաղաքին ամէնէն մեծ եկեղեցին (յայն կաթողիկէ), որ սիրայօժար տրամադրած է հայութեան: Յայն կաթողիկէ եկեղեցւոյ երկչախումբին հայկական պատարագի նոթերը տրամադրել անկախ, յունարէն տառերով, բայց հայերէն հնչիւնով հայկական պատարագի օրինակը պատրաստուած է, պատրագիչ եկեղեցականներ հրաւիրուած են Վիեննայի Մխիթարեան միաբանութենէն Երուչախումբը մեծ հմտութեամբ կատարած է հայկական պատարագը: 5000 հոգիի համար նախատեսուած եկեղեցին նեղ եկած է այդ օրերուն ներկայեցողներուն համար:

«Ինքնակառավարում»ը բազմաթիւ ծրագիրներ ունի պաղութիկեանքը եւ հայապահպանման գործը աւելի կազմակերպուած ձեւով չարունակելու համար:

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՏԱԳՆԱՊԻՆ ԼՈՒԾՈՒՄԸ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՁԱՄԲՈՎ

Հայաստանի պաշտպանութեան փոխ նախարար Վահան Շիրխանեան հանդիպում մը ունեցաւ ՄԱԿի քարտուղարութեան քաղաքական գործերու բաժանմունքի պետ Վլատիմիր Գորյաեւի եւ Հայաստանի մէջ ՄԱԿի մշտական ներկայացուցիչ Կատիա Զեկալովիչի հետ:

Հանդիպումին Վ. Շիրխանեան յայտնեց, որ Ղարաբաղի տագնապի լուծման առնչուող բոլոր խնդիրները պէտք է լուծուին ԼՂՀի եւ Ազրպէյճանի միջեւ բանակցութիւններու ծիրէն ներս: Վ. Գորյաեւ, իր կարգին, նշեց, որ ՄԱԿ բոլոր միջոցներով պիտի աջակցի ԵԱՀԿի խաղաղարար առաքելութեան եւ պիտի չարունակէ իր համագործակցութիւնը այդ կազմակերպութեան հետ, մինչեւ որ հաստատուի խաղաղութիւն:

ԳԱՂՈՒԹՆԵՐՈՒ ՀԵՏ

●*ԿԻՊՐՈՍԻ մէջ տեղի ունեցաւ Լառնաքայի Հայ Ակումբի վերաբացման հանդիսութիւնը:*

Ներկայ գտնուեցան կաթողիկոսական փոխանորդ Վարուժան եպս. Հերկելեան, պետական ներկայացուցիչ Պետրոս Գայայեան, Հ. Յ. Դ-ի, ՀՕՄԻ, ՀԵՄի եւ Լիմասոլի ՀՀԵՄի վարչականներ, անդամներ եւ այլ հիւրեր:

Խօսք առին Աւետիս Աւետիսեան, Վարուժան եպս. Հերկելեան եւ Հ. Յ. Դ. Կիպրոսի կոմիտէի ներկայացուցիչ բնկ. Արթօ Դաւիթեան:

Յուշանուէրներ յանձնուեցան ակումբին 40 տարի ծառայած եօթը վեթերան անդամներու:

Հանդիսութեան ընթացքին հանգանակութեամբ գոյացաւ 5 հազար կիպրական ոսկիի գումար մը:

●*ՀԵՒՈՒ հրատարակած Կիպրոս այցելած համբաւաւոր դրագիրը եւ հայ ժողովուրդի բարեկամ Ճէյհանիա Փասթալճա:*

Կիպրոս կեցութեան ընթացքին Փասթալճա ցուցադրեց Ղարաբաղի մասին պատրաստած իր ժապաւէնները: Ան ներկայ գտնուեցաւ Արցախի ազատագրական պայքարի առանձնաձեւին առիթով կազմակերպուած մամլոյ ասուլիսի մը:

Յիշեցնենք, որ Փասթալճայի ժապաւէնները Ազրիպին պիտի ցուցադրուին «Ոյդոս» պատկերասփիւռի կայանին:

●*ԼԱՌՆԱՔԱՅԻ մէջ վերջերս ստեղծուած է «Նարեկ» վարժարանի սկաուտական խումբը, որ արդէն պետական գրանցում ստացած է իրրեւ «Կիպրոսի 11րդ խումբ»:*

Խումբը կը բաղկանայ 43 անդամներէ: Անոնց նշանարանն է «Հայ Մեծցի՛ր, Հայ Մեծցո՛ւր»:

●ՅԻԵՆԱՍՏԱՆի Ամերիկեան Համալսարանի մէջ հիւրընկալած է Միջազգային Ակադեմական Բանավէճի (World Debating Championship) 18րդ մրցոյթը, որուն մասնակցած են 38 երկիրներէ 800 ուսանողներ:

Մրցոյթին մասնակցած է նաեւ հայ ուսանող մը, որ ներկայացուցած է Հնդկաստանի համալսարաններ, իսկ վերադարձական յայտագրին իր մասնակցութիւնը բերած է յունիսով պաշտնական Ծրիաքին Թուրքիան:

Այս մրցոյթը կը կազմակերպուի տարին մէկ անգամ, համալսարանի մը կողմէ: Անոր կը մասնակցին աշխարհի ամէնէն ծանօթ համալսարաններու յատագոյն ուսանողները:

●*ԱԹԷՆՔԻ «Աթինայիքոս» սրահին մէջ երգիծ ունեցաւ տաղանդաւոր երգչուհի Մարիկ Գագանճեան, կազմակերպութեամբ Աթէնքի քաղաքապետութեան եւ Յունաստանի վեթերան երաժիշտներու միութեան:*

Երգչուհիին դաշնակով կ'ընկերանար Եորգոս Ֆիլատելֆեւսի:

●Աթէնքի Բագրատապետարանի «Արխիեպիսկոպոս» սրահին մէջ երգը ունեցաւ երթատարդ ազատալսարան դաշնակահար Լեւոն Յակոբ Նեբրէսեան:

Լեւոն Յակոբ Նեբրէսեան շրջանաւարտ է Լոնտոնի արքունական Ընկերութենէ: Ան բազմաթիւ երգերու հեղինակ է Յունաստանի, Լոնտոնի, Հայաստանի եւ այլ երկիրներու մէջ:

●*ԳՈՄՈԹԻՆԻ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ թաղականութեան ազգապատկան սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Վարդանանցի նուիրուած հանդիսութիւն, նախաձեռնութեամբ՝ շրջանի Հայ Գթութեան Խաչի «Էրեբունի» մասնաճիւղին:*

●ՓԱՐԻԶի մէջ հաստատուած է Տիգրան Զուխաճեանի անուան հնաոգեսական կեդրոն մը «CENTRE DE RECHERCHES TCHOUKHADJIAN», նախաձեռնութեամբ վերոյիշեալ – բժշկագիտ Փափագեանի եւ նախագահութեամբ՝ ֆրանսահայ պատմաբան եւ մարքմարիոս Բրօա Արմէն Մուրատեանի:

Կեդրոնին առաջնահերթ նպատակն է պաշտպան հանդիսանալ արեւմտահայ երաժշտա-բանաստեղծական ժառանգութեան, ինչպէս նաեւ՝ մասնագիտական ուսումնասիրութեան ենթարկել եւ պիտակաւորել արեւմտահայ երաժշտա – բանաստեղծական ժառանգութեան մաս կազմող նեղինակներու գործերը:

Կեդրոնին առաջին ծրագիրն է վերականգնել Տիգրան Զուխաճեանի «Արշակ Բ.» օպերան, որ յօրինուած է 1868ին, առաջին անգամ իտալերէն լեզուով:

●*ԿԼԵՆՏԷՅԼԻ «Պրէնտվու Քրէյգըրն»ի մէջ տեղի ունեցաւ հայ կրթական հիմնարկութեան 1997 տարեշրջանի կրթական մշակներուն նուիրուած ճաշկերոյթը, որուն ընթացքին պարգեւատրուեցան վաստակաւոր դաստիարակներ Լիլի Մրիկեան եւ Վերժին Ճարաքեան:*

Լիլի Մրիկեան տնօրէնուհին պաշտօն վարած է Սան Ֆրանսիսքոյի ազգային «Գուլգեան-Ջաքարեան, Վասպուրական», «Ռոզ եւ Ալէք Փիլիպպոս», «Արի Կիրակոս Մինասեան» ազգային վարժարաններու մէջ: Ան ներկայիս հանդստեան կոչուած է:

Վերժին Ճարաքեան դաստիարակ-խորհրդատու է Լոս Անճելըսի Միացեալ Դպրոցական շրջանին պատկանող Խաղաղականի Ասիական եւ այլ լեզուներու ըրասենեակին, Լեզուի Իւրացումի եւ երկլեզուեան բաժանմունքին մէջ:

Հանդիսութեան ընթացքին Հայ կրթական հիմնարկութիւնը մեծարեց նաեւ Լինտա Մաքսուէլի եւ Յոգէ Քուինթանարի կողմէ հիմնուած «WE CARE FOR YOUTH» ծրագիրը, որուն նպատակն է գործ հայթայթել երիտասարդներուն: Յուշանուէրով պարգեւատրուեցաւ նաեւ հայ կրթական հիմնարկութեան նախկին նախագահ Շահէն Նագարեան:

●ՊՐԻՍԻՆԵԻ Հայ Կեդրոնին մէջ տեղի ունեցաւ հրապարակային գրոյց՝ Հայաստանի Ներքաղաքական Տարածարութիւնները եւ Արցախի Տագնապը» թեմայով, կազմակերպութեամբ Հ. Յ. Դ. Աղբիւրեան» կոմիտէութեան յարաբերական յանձնախումբին:

Բանախօսն էր բնկ. Սերօ Պոյաճեան:

●*ԿԼԵՆՏԷՅԼԻ «Ռոզ եւ Ալէք Փիլիպպոս» ազգային վարժարանի աշակերտներէն Լուսինէ Տանագեան արժանացած է «Տուարթ Տարրայուժարաններ» ընկերութեան մրցանակին՝ ստանալով հազար ամերիկեան տոլար: Լ. Տանագեան ընդունուած է Փասատինայի CALIFORNIA INSTITUTE OF TECHNOLOGY համալսարանը եւ փափաք յայտնած է հետագօտական աշխատանք տանիլ բջիջային բնագիտութեան մարգին մէջ:*

ՀԵԼՍԻՆՔԵԱՆ ԽՈՒՄԲԻ ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻ ՋԵԿՈՅՑԸ

ԵԹԷ ԵԱՀԿ ԳԵՐՔՆԱԴԱՏԱԿԱՆ, ԿԵՑՈՒԱԾՔ ՁԵՒԸ, ԱՏԻԿԱ ՊԱՅՄԱՆԱՒՈՐՈՒԱԾ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ ՔԱՐԻՒՂԻ ՇԱՀԵՐՈՎ

Հայաստանի նախագահական ընտրութիւններու առաջին փուլի արդիւնքներուն առիթով, Մարդու Իրաւունքներու պաշտպանութեան Հելսինքեան խումբի բրիտանական գրասենեակը 25 Մարտին ներկայացուցած է զեկոյց մը, ուր ըսած է, թէ միջազգային հաւատարմագիրներ անսպասելի եւ ցաւալի էր Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տէր Պետրոսեանի հրաժարականը, որովհետեւ արդէն որոշակի յոյսեր կային, թէ Միասքի խմբակի հովանիին տակ տեղի ունեցող բանակցութիւնները վերջապէս պիտի հասնէին Ղարաբաղի տագնապի լուծման: Վրաստանի մէջ վերսկսած անկարգութիւններն ու ազգայնչական քարիւղի փոխադրութեան շուրջ սաստկացող շահարկումները միջազգային հաւատարմագիրները կը ստիպեն մտահոգ նայեցք մը նետելու Հայաստանի քաղաքական վերջին զարգացումներուն վրայ:

Հոն նշուած է, որ Հայաստանի մէջ ներկայիս գոյութիւն ունի քաղաքական հգնաժամ մը, որ կապուած է իշխանութիւններուն, ինչպէս նաեւ խորհրդարանական նախորդ ընտրութիւններուն, սահմանադրութեան ընդունման հանրաքուէին եւ 1996ի նախագահական ընտրութիւններու օրինազանցութիւններուն հետ:

Յիշեալ գրասենեակը Հայաստան ուղարկած էր 4 դէտ՝ մասնակցելու համար ընտրութիւններուն: Դէտերը նշած են, որ բացի Արարատի յայտնի միջադեպէն, որեւէ այլ նշանակալի բռնութիւն չէ արձանագրուած: Հակառակ թեկնածու Կարէն Դեմիրճեանի կատարած մեղադրանքներուն, թէ իրենց դէմ լրատուութեան միջոցներով տեղի ունեցած է քուռն բացասական քարոզչութիւն, դէտերը յայտնած են, որ ընտրարշաւը այս անգամ տեղի ունեցած է անհամեմատ արդարացի պայմաններու մէջ: Անոնք նշած են, որ քուէարկութեան օրը ընտրական տեղամասերու մէջ ոստիկաններ կամ քաղաքացիական հագուստով իրաւապահներ չեն գտնուած: Քուէարկութիւնը եղած է օրինաւոր, եւ թեկնածուներուն ներկայացուցիչներուն կողմէ տեղամասերուն մէջ բողոքներ չեն արձանագրուած քուէարկութեան ընթացքին վերաբերեալ:

Անդրադառնալով թեքնիք բնոյթի շարք մը բարդութիւններու նետեւանքով քուէարկութիւններու նախնական արդիւնքներու հրապարակման յապաղումին դէտերը նշած են, որ Դեմիրճեանի խմբակը կը ցուցաբերէր ծայրաստիճան գրգռուածութիւն եւ միւս չորս թեկնածուներուն հետ չհիմնաւորուած յայտարարութիւն մը կատարած էր ընտրութիւններու արդիւնքներու կեղծման մասին:

«Ցաւալի պիտի ըլլայ այն երեւոյթը, եթէ ԵԱՀԿ չափազանց զիջողականութիւն ցուցաբերելով 1996ի Հայաստանի նախագահական ընտրութիւններուն հանդէպ՝ այսօր ի յայտ գայ գերքննադատական կեցուածքով, ինչ որ անշուշտ պայմանաւորուած է ԵԱՀԿը զբաղեցնող ազգայնչական քարիւղի նկատմամբ հետաքրքրութեամբ» նման վերջնական եզրակացութեամբ կ՚աւարտի դէտերու զեկոյցը:

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ԼՈՒՍԱՒՈՐ ԴԵՐԸ ՀԱՅ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

«Զգուշութեամբ ոտք դրէք Մխիթարեան հայրերուն նուիրական կղզին, ձեր ամէն մէկ քայլը կրնայ հանճարի մը աճիւնին հանդիպիլ...»:

ԴԱՆԻԷԼ ՎԱՐՈՒԺԱՆ

Վենետիկից 3 քմ հեռաւորութեամբ գտնուող Ս Ղազար կղզում 1717 թուի Սեպտեմբերի 8ին հաստատուեցին Մխիթարեանները: Դեռեւս 1700 թուին Կ. Պոլսում հիմնադրուած միաբանութիւնը 15 տարի անց տեղափոխւում է Իտալիա: Շատ դեկերումներից յետոյ Ս Ղազար կղզում հանգրուանում է րնդմիշտ: Միաբանութեան կազմակերպիչն ու հիմնադիրը Մխիթար Սեբաստացին է: 1676 թուին Սեբաստիայում ծնուած եւ նախնական կրթութիւն ստացած Մխիթարը չարունակում է ուսումն էջմիածնի, Սեւանի, Կարինի վանքերում: 1699 թուին ձեռնադրուում է կուսակրօն քահանայ: 1700 թուին մեկնում է Կ. Պոլիս, իր շուրջը համախմբում մի տասնեակից աւելի աշակերտներ, հիմնում միաբանութիւնը, որն իր մահուանից (1749 թուին) յետոյ կոչւում է իր անունով: Ս Սեբաստացին Ս. Ղազար կղզում իր իսկ ծախքերով կառուցում է վանք, եկեղեցի եւ ժամանակ չինութիւններ: Իրումն աստուածի 1727 թուին իր հեղինակած «Գիրք Քրիստոնէականի վարդապետութեան» չարականների եւ րնագիրն է իրենը, եւ երաժշտութիւնը: Բայց րագմակողմանի չոյզերէն ժառանգած այս այրի մեծ գործը հայագիտական, լեզուագիտական աշխատանքներն են: 1727 թուին յոյս է տեսնում նրա հեղինակած աշխարհաբար հայերէնի քերականութիւնը: Նշանակալի է նրա «Քերականութիւն գրաբառի լեզուի հայկազեան սեռի» 1730 թուին հրատարակութիւնը, որը վերահրատարակուեց 1770 թուին: Բայց Մ Սեբաստացու հայագիտական խոշորագոյն ներդրումը «Բառգիրք Հայկազեան Լեզուի» երկհատորեակն է (1749-1769): Հարիւր հազար բառայօդուած. անգամ համաշխարհային չափանիշներով եզակի աշխատութիւն: «Իր ժամանակի մէջ մեծ, իր ժամանակից դուրս այս հսկայ միտքը, որ Մ Սեբաստացին է, ինձ չի թողեցնում է գործի վիճախարխուքեամբ: Ոչ համայսարան տեսած, ոչ էլ խոպան կեանք, րնդհակառակն, երկրէ-երկիր հալածական, թափառական: Նա խորհում է հիմնել համայսարան, հրատարակում է հայագիտական, հայլեզուագիտական գրքեր, բառարաններ եւ գոյց է տալիս, թէ ինչպէս պէտք է փրկել հայ լեզուն» (Շաւարչ Նարդունի, «Գեղունի», 1949):

Մ Սեբաստացուն յաջորդած միաբանների սերնդի մէջ անհամաձայնութիւն առաջացաւ: Նիւթը տարակարծիքութիւնն էր միաբանութեան նոր կանոնադրութեան չուրջը: 1773 թուին միաբանների մի խումբ Ա Բաւիկեանի (1738-1825) գլխաւորութեամբ թողնելով Վենետիկը, հաստատուեց Տրիեստում, 1811 թուին Վիեննայում, ուր գործում է մինչեւ այսօր: Այս բաժանման մասին Ա Զօրաեանեան յետոյ գրում է «Շնորհիւ այդ բաժանումի հայր բեմնաւորուեց իտալական կեղեցկութեամբ եւ գերմանական ֆննադատութեամբ» (Փարիզ, 1924 թուին «Դէմքեր»): Ս Ղազարում Մ Սեբաստացու գործի արժանի յետնորդներ բազում են. Հիւրմիւզեանը, Բագրատունին, Ալիքրեանը, Զամչեանը, Ջախջախեանը, Աւետիքեանը, Ալիշանը, Հաճունին, Ղազիկեանը, Չագունին եւ այլք. Տպանդապետ էր նաեւ Մխիթարեանների վիեննայի ճիւղը Այտնեանը, Տաչեանը, Ակինեանը, Գալեմքեարեանը եւ այլք:

Մարելով վանականների թողած պարտքերը, Մխիթարեանները գնեցին նրանց տպագրական սարքերը եւ Ամսթերտամից Ս Ղազար կղզի տեղափոխեցին: 1789 թուին կղզում տպագրուեց առաջին գիրքը. Մինչ այդ Մխիթարեանները տպագրում էին իտալացիների տպարաններում: Միայն Վենետիկի Անթոնի Պօրթոլիի տպարանում 1695-1796 թուականներին տպագրուել է 120 անուն հայերէն գիրք: Իսկ սկսած Յակոբ Մեղապարտից մինչեւ ԺԹ դար, 19 հայկական եւ ոչ հայկական վենետիկեան տպարաններում հայ բազմաթիւ տպագրիչների կողմից, որոնց մէնացել էին Մխիթարեանները, տպագրուեց 250 անուն հայերէն գիրք:

Երախտապարտ Մխիթարեանները Ս Ղազարում տպագրուած առաջին գրքերը վերնագրում էին «Յանուն Անթոնի Պօրթոլիի»: Այսպէս տպագրուեց 36 անուն հնատիպ գիրք սաղմոսարաններ, Նարեկացի, առակք, Ղազար Փարպեցի, այրբենարան, հոգեւոր երգարան եւ այլն: 1776ին Տրիեստում սկսեցին տպագրել Մխիթարեանների միւս ճիւղը: 60 անուն հնատիպ գիրք տպագրուեց այսպէս այրբենարան, ժամգիրք, Մաշտոց, առակք եւ այլն: Վենետիկի Մխիթարեանների հրատարակչական գործունէութիւնն իր գագաթնակէտին հասաւ 19րդ դարի երկրորդ կէսին: Իսկ դարի առաջին կէսում Ս Ղազարում տպագրուեց 600 անուն հայերէն գիրք (աւելի չատ, քան այդ ժամանակ որեւէ այլ վայրում): Յատկապէս նրան քայլերով չէր գնում հայ րնակչութիւնը, յատկապէս Հայաստանում: «19-րդ դարի առաջին կէսը մի բուռն գործունէութեան չրջան է Մխիթարեանների համար, երբ նրանք հրապարակ յղնում են իրենց գրական աշխատանքներով եւ թարգմանութիւններով, աւելի չատ գրքերով, քան կարող այդպիսի կային եւ չատ-չատ աւելի, քան հասկացողներ» (Մ Արեղեան «Հայոց Հին Գրականութեան Պատմութիւն», 2 հատոր, 441 էջ, ԳԱ, 1946 թ.): 1800 թ. Ս Ղազարում լոյս է տեսնում հայոց երկրորդ պարբերականը՝ «Տարեգրութիւն»:

1810ին Նափոլէոնը գրաւում է Վենետիկը: Բայց չնորհիւ Մխիթարեանների դիւանագիտութեան, Ֆրանսայիների հաստատած նոր կարգերը չտարածուեցին Մխիթարեանների վրայ: Նափոլէոնը ճանաչեց Մխիթարեանների գիտական բացառիկ գործունէութիւնը: Նոյն տարուայ կայսերական յատուկ հրամանագրով Վենետիկի Մխիթարեան Մայրավանքը ճանաչուեց որպէս «Ակադեմական հաստատութիւն»: Հետագայում բոլոր պաշտօնական եւ գիտական անուանումներում կոչուեց Academia Armena Sancti Lazari: Ս Ղազարի հայկական ակադեմիան ունեցաւ իր պաշտօնաթերթը՝ «Բագմավէպ» ամսագիրը, որը 1843ից մինչ այսօր գործում է:

Մօտաւորապէս կէս դար աշխատանքով Մխիթարեան երեք վարդապետներ իրականացրեցին հայերէն լեզուի մեծագոյն բառարանը. «Նոր Բառգիրք Հայկազեան Լեզուի», հրատարակուած՝ 1836-1837 թուականներին, երկու հսկայ հատորով, ամէն էջը երեք սիւնակով, ընդամէնը՝ 2210 էջ: Ըստ Աճառեանի. «Ամենարնդարձակ եւ անփոխարինելի բառարան, միակն իր տեսակի մէջ եւ անփոխարինելի գանձարան»: Սրան յաջորդում են 150 հատորներ՝ պատմաբանասիրական ուսումնասիրութիւնների:

Միաժամանակ Մխիթարեանները հայերէնից իտալերէն թարգմանեցին Մովսէս Խորենացու «Պատմութիւն Հայոց», 1841-1850 թուականներին, մինչ այդ՝ Ներսէս Շնորհալու չարականները, Սալոմէ Նովայի երգերը, «Արդի Հայ Դրականութեան Մատենաշար» եւ այլն: Ս Ղազարի միաբանութիւնը հրատարակել է նաեւ իտալերէն լեզուի քերականութիւն՝ սկսած 1792ից: Ըստ Մխիթարեան տպարանի 1978ի «Գրացուցակի», կատարուել է 50 յատիներէն, 80 իտալերէն, 65 ֆրանսերէն, 75 անգլերէն, 15 գերմաներէն հրատարակութիւններ: Մխիթարեանները հայերէն թարգմանեցին եւրոպական գրականութեան յայտնի գործերը, չուրջ 130 հատոր հայերէն թարգմանութիւններ: Հայ անուանի գիտնականների կողքին, Մխիթարեան ակադեմիայի անդամ դարձան չատ եւրոպացի հայագէտներ, սկսած 1846ից՝ Հ. Փեթերմանն, եղ. Թիմոթիոսին, Վ. Լանգլուան, Հ. Կեյգըր, Ն. Մառը եւ արդէն 1943 թուին՝ Ա. Մանուին եւ ուրիշներ: Հայերէն է սովորում լոյս Պայրրոն:

Մեր օրերում էլ Ս Ղազարում աչխուժ հրատարակչական աչխատանքները չարունակւում են: 1966 թուին տպագրուեց «Հայկական Մանրանկարչութիւնը» չորս լեզուներով՝ հայերէն, անգլերէն, ֆրանսերէն եւ իտալերէն: Ա. հատորը Թ.-ԺԳ. դարերի պատկանող հայ ձեռագրերի գունաւոր 84 վերարտադրութիւններ են եւ 121 նկարներ. հեղինակ եւ հրատարակիչ Մեսրոպ Ճանաչեան: 1973 թուին Մխիթարեանները հրատարակեցին «Հայագիտական Մատենաչարը»: Սա կազմուած է 36 հայագիտական գրքերից, որոնք նաեւ ունեն ֆրանսերէն թարգմանութիւններ: Թարգմանական բացառիկ երեւոյթ է 1882 թուին հրատարակուած Ն. Շնորհալու «Հաւատով Խոստովանիմ»ը՝ թարգմանուած 36 լեզուներով:

Վենետիկի Մխիթարեանները աւելի քան մէկ դար (1700-1825) չարունակ մաքրեցին պատկան հայերէն լեզուն (գրաբարը) յատին, յոյն, Հայաստանի հարեւան երկրների օտար բառերից: Հայոց լեզուն դրեցին գիտական չափ ու կանոնի մէջ: Մ. Սեբաստացու դրած լեզուագիտութեան, հայագիտութեան հիմքի վրայ յարձրացան հայ պատկան հեղինակների հատորները (գրաբար լեզուով), որոնք յետոյ կազմեցին 125 հատոր: Իսկ, րնդհանրապէս, Վենետիկի Մխիթարեան հրատարակութիւնների թիւը հասնում է 1800 անուն գրքի, չհաչուած պարբերական մամուլը: Շնորհիւ միաբանութեան, ամրողջացաւ հայ պատմագրութիւնը եւ գրականագիտութիւնը: Դասական հայերէնը (գրաբարը) մաքրագատուեց եւ ստացաւ համապատասխան քերականական կանոններ: Սա կատարեալ վերածնունդ էր:

Մխիթարեան միաբանութեան հանճարեղ հիմնադիրը եւ նրա արժանի հետեւորդները քաջ գիտակցում էին պետականութիւն կորցրած հայ ազգի պատմութեան թատերաբեմից անհետանալու վտանգը: Ազգը պահպանելու, մաչտոցեան տառերի, միջնադարեան գրիչների գործը չարունակեցին Մխիթարեանները: Լեզուն. սա էր հայ ազգի պահպանման երաչխիքը: Լեզուի պահպանմանն էին ուղղուած բառարանները, քերականութեան, նաեւ պատմամչակութային բազմահատոր գրքերը:

Հայ պատմութեան յայտնի են այլ հայագիտական կենտրոններ, բայց գագաթն ամէնի Մ. Սեբաստացու միաբանութիւնն է: «Բազէի, Տաթեւի, էջմիածնի եւ Նոր Ջուղայի դպրոցները տեւական չէին: Նրանք կարճ կեանք ունեցան եւ կարճ ժամանակ փայլեցին յետոյ հանգան: Մխիթարն այնպիսի հիմքի վրայ է դնում գործը, որ այն օրէցօր կարգանում է եւ իրրեւ մի լուսաւոր աստղ փայլում հայկական հորիզոնի վրայ» (Հրաչեայ Աճառեան «Պատմութիւն հայնոր գրականութեան» 1940 թուին):

Մխիթարեան միաբանութեան մէկ այլ երաչխիքը հայկական կրթօճախներ ստեղծելն է. 1732 թ. Մ. Սեբաստացին Ս Ղազար կղզում հիմնադրեց պարտ «Վարժարան» անունով: Յայտնի են 50 Մխիթարեան վարժարաններ: Վենետիկի, Պոլսոյ, Հալէպի, Պէյրութի, Փարիզի, Պուէնոս Այրէսի եւ այլ վարժարաններ գործում են նաեւ այսօր. Մխիթարեան վարժարանների չրջանաւարտներ են Մ.Բերբէրեան, Մկրտիչ Պէշիկթաչլեան, Դանիէլ Վարուժան, Արփիար Արփիարեան, Վահրամ Սիամանթօ, Խաչատուր Շահինեան, Պետրոս Ադամեանը, Վահրամ Փափազեանը եւ այլք: 1915 թուին միաբանները Իտալիայում բացեցին Եղեռնից փրկուած հայ մանուկների համար որբանոց-վարժարան:

Ս Ղազար կղզին, որ 1717 թուին ունէր 7000 քառ. մեթր տարածք, բերուած հողերով րնդարձակուեց եւ այժմ մօտ 30 000 քառ. մեթր է: Բացի մայրավանքի համալիրից, կղզում կայ պատկերասրահ, ուր գտնուում են եւրոպացի, յատկապէս իտալացի նշանաւոր նկարիչների գործերը, հայ նշանաւոր նկարիչների գործերը (Այվազովսկու 14 կտաւնկարները): Ձեռագրատուն՝ 4000 ձեռագիր ամրողջական մատեաններով (հաւաքածուն հարստացաւ 300 ձեռագրերով, որ 1976 թուին նուիրեց Յարութիւն Պիւրտեանը): Մատենադարան՝ 150 հազար գրքերով, հայերէն եւ օտար լեզուներով: Ս Ղազար կղզում է գտնուում միաբանութեան երեքմանատունը: Այստեղ են հանգչում Մխիթարեան հայրերը եւ մի քանի հայ բարերարներ: «Ուր միասին աչխատեցան, հոն ալ միասին կը հանգչին» փորագրուած է պատին:

Կղզու այցելուների ոսկեմատեանում Փարաջանովը գրել է «Փառք ձեր սխրանքին եւ ձեր երախտիքին: Ես ցնցուած եմ եւ ցանկանում եմ նուիրել ձեզ նոյնպէս հրաչք» (1988):

Մխիթար Սեբաստացին սիրում էր կրկնել. «Ով որ կը սորվի, թող աւաքինութեամբ ու փիւութեամբ գործարուի»:

ՔՈՆԿՐԷՍԱԿԱՆ Պ. ՇԵՐՄԱՆ

ԹՈՒՐՔԻԱ ՊԷՏՔ Է ՃԱՆՉՆԱՅ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Դեմոկրատական կուսակցութեան անդամներ՝ Ժ. Փալոն եւ Պ. Ներման վերջերս ելոյթ ունեցած են Ներկայացուցիչներու Տան նիստերէն մէկուն ընթացքին եւ իրենց պաշտօնակիցներուն յայտարարած են, որ Թուրքիոյ կառավարութեան պէտք չէ թոյլատրուի, որ նիւթական նուիրատուութիւններ գձէ Մ. Նահանգներու բարձրագոյն կրթական հաստատութիւններու գիտական շրջանակներու ազատութիւնն ու արժանապատուութիւնը:

Ներկայացուցիչներու Տան անդամ եւ հայկական հարցերով քոնկրէսական խումբի համանախագահ Ժրէնք Փալոն, իր կարգին, յայտարարած է, թէ նախապէս այլ երկիրներ յատկացումներ կատարած են Միացեալ Նահանգներու հաստատութիւններուն՝ գիտական ծրագիրներ ֆինանսաւորելու համար, սակայն Թուրքիոյ կառավարութեան կողմէ վերջերս կատարած նուիրատուութեան առաջարկին Փալոն ընդդիմացած է, որովհետեւ Թուրքիա պայման դրած է, որ իր ֆոնտերը օգտագործուին վարձատրելու համար միայն այն գիտնականները, որոնք սերտ եւ բարեկամական յարաբերութիւններ ունին Թուրքիոյ գրադարաններուն ու պատմական արխիւները օգտագործելու իրաւունք ունին:

Ի դէպ, Թուրքիոյ այդ հաստատութիւնները մուտք գործելու արտօնութիւն ունին միայն անոնք, որոնք համաձայն են Թուրքիոյ պաշտօնական քաղաքականութեան: Ժրէնք Փալոնի հաստատումով, Թուրքիա ամերիկեան համալսարաններուն ներքին գործերուն մէջ առաջարկած է ոչ թէ անկողմնակալ ուսումնասիրութիւնները քաջալերելու, այլ Թուրքիոյ ի նպաստ քարոզչութիւնը զարգացնելու համար, յատկապէս ինչ կը վերաբերի Թուրքիոյ պատմութեան մեկնաբանութեան եւ մասնաւորաբար Հայկական Ցեղասպանութեան: Իրրեւ ապացոյց քոնկրէսականները վկայակոչած են Թուրքիոյ առաջարկած նուիրատուութեան կէտերը. օրինակ, թրքական կողմը պահանջ դրած է, որ կազմուելիք խորհրդատու յանձնախումբին մաս կազմէ Թուրքիոյ կառավարութեան ներկայացուցիչը, որ որոշէ Օսմանեան Թուրքիոյ պատմութեան նուիրուած ուսումնասիրական ծրագիրներուն դադրեցնելուն, թէ իրենց դէմ լրատուութեան միջոցներով տեղի ունեցած է քուռն բացասական քարոզչութիւն, դէտերը յայտնած են, որ ընտրարշաւը այս անգամ տեղի ունեցած է անհամեմատ արդարացի պայմաններու մէջ: Անոնք նշած են, որ քուէարկութեան օրը ընտրական տեղամասերու մէջ ոստիկաններ կամ քաղաքացիական հագուստով իրաւապահներ չեն գտնուած: Քուէարկութիւնը եղած է օրինաւոր, եւ թեկնածուներուն ներկայացուցիչներուն կողմէ տեղամասերուն մէջ բողոքներ չեն արձանագրուած քուէարկութեան ընթացքին վերաբերեալ:

Անդրադառնալով թեքնիք բնոյթի շարք մը բարդութիւններու նետեւանքով քուէարկութիւններու նախնական արդիւնքներու հրապարակման յապաղումին դէտերը նշած են, որ Դեմիրճեանի խմբակը կը ցուցաբերէր ծայրաստիճան գրգռուածութիւն եւ միւս չորս թեկնածուներուն հետ չհիմնաւորուած յայտարարութիւն մը կատարած էր ընտրութիւններու արդիւնքներու կեղծման մասին:

«Ցաւալի պիտի ըլլայ այն երեւոյթը, եթէ ԵԱՀԿ չափազանց զիջողականութիւն ցուցաբերելով 1996ի Հայաստանի նախագահական ընտրութիւններուն հանդէպ՝ այսօր ի յայտ գայ գերքննադատական կեցուածքով, ինչ որ անշուշտ պայմանաւորուած է ԵԱՀԿը զբաղեցնող ազգայնչական քարիւղի նկատմամբ հետաքրքրութեամբ» նման վերջնական եզրակացութեամբ կ՚աւարտի դէտերու զեկոյցը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Հրայր Բազէ Խաչերեանի Հայաստանի մէջ քրիստոնէութեան պետական կրօնի հռչակման 1700ամեակին նուիրուած լուսանկարներու ցուցահանդէսը պիտի տեւէ մինչեւ Երկուշաբթի, 6 Ապրիլ 1998, Անթիլիասի կաթողիկոսարանին նորաբաց «Կիլիկիա» թանգարանի ցուցասրահին մէջ:

● *Ցուցահանդէսը բաց պիտի մնայ ամէն օր, առաւօտեան ժամը 9էն իրիկուան ժամը 7:*

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐ

ԻՐԱՆԻ ՓԵՐԻԱ ԳԱՒԱՌԸ

Գ.

Միլակերտի դպրոցը եւ իր աշակերտները

ՆԵՐՔԻՆ ԿԱՒԿԱՍԵՆ ԵՒ ԵՐԿՊԱՌԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Փերիոյ պատմութեան մէջ մեծ անդրադարձ ունեցան ներքին ընտանեկան վէճերը, կռիւներն ու բշնամութիւնները:

Արդարեւ, Նամակերտ գիւղին կիրակոսեան եւ Թորոսեան մեծ եւ բազմանդամ գերդաստաններն վէճի մը պատճառով բշնամացան եւ տարիներ շարունակ երբայրասպան կռիւներ մղեցին, անխնայ գիրար կոտորեցին եւ իրարու ինչքերը յափշտակեցին, մինչեւ որ գաւառապետը եւ Նոր Ջուղայի առաջնորդ Թադէոս արք. Բէկնազարեան անձնապէս միջամտեցին եւ 1851ին վերջ տուին կռիւներուն:

ՍՈՎԻ ԵՒ ՆԵՂՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԻՆԵՐ

Փերիա գաւառը 1860ական թուականներուն սովի ու նեղութեան դժուար տարիներ դիմագրաւեց. երբ մէյ մը երաշտի, մէյ մըն ալ առատ ձիւնի ու անձրեւներու պատճառով ցանքերը փճացան, առուները ջրով լեցուեցան եւ դադրեցաւ ամէն վար ու ցանք:

Անոնք սովը այսպէս շարունակուեցաւ մինչեւ 1872 Փերիոյ ժողովուրդին մեծ մասը զոհ գնաց, մէկ մասը հեռացաւ եւ գնաց Նոր Ջուղա եւ այլ շրջաններ հաստատուեցաւ, իսկ ոմանք ալ Հայաստան անցան, ուր անոնք Արարատեան դաշտի Կոտայք գաւառին մէջ Բեզաքլու, Կախաւով եւ Վարմազեան շրջաններուն մէջ Մադարաս գիւղերը հիմնեցին:

Սովի ճախօրեակին, 1856ի տուեալներով, Փերիոյ մէջ հայկական քրսանմէկ գիւղ կար 1014 տուն եւ 6497 հոգի բնակչութեամբ, իսկ 1872 Սեպտեմբերի տուեալներով, գաւառին մէջ մնացած էր հայաբնակ տասնհինգ գիւղ 3361 հոգի բնակչութեամբ:

Այնուհետեւ 1884ին Շինպար եւ Թանգգեազի վրաճաբնակ ցեղախումբերը, որոնք հին գրադաշտականներ եւ պարսիկներ են, յարձակեցան Ադիգան գիւղին վրայ: Ադիգանցիք ինքնապաշտպանութեան դիմելով եւ շրջակայ գիւղերուն օգնութեամբ քառասուն օր պաշտպանեցին գիւղը, մինչեւ որ ի վերջոյ ճարիւր թումանարիւնի գին վճարեցին եւ ազատեցան:

ՋԻԼԼԷ ՍՈՒԼԹԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑՔԸ

Նասրէտտին շահ ընտրեւուեցաւ 1896 Մայիս 1ին եւ անոր յաջորդեց չորրորդ զաւակը՝ Մոզաֆֆերէտտին: Անոր գահակալութենէն ետք, եղբայրը՝ Մասուտ Միրզա, ծանօթ Ջիլլէ Սուլթան (պետութեան ատուեր) անունով, Սպահանի քաղաքապետ նշանակուեցաւ:

Ջիլլէ Սուլթան 1890ական տարիներուն կնութեան առնելով Հադանի գիւղատեր Հիւսէյն Ալի խանի աղջիկը՝ հայաբնակ այդ գիւղը իբրեւ օժիտ անոր սեփականութիւնը դարձաւ: Ջիլլէ Սուլթանին գաւակը՝ Սուլթան Հիւսէյն Միրզա 1894ին իբրեւ ճօրեճական ժառանգութիւն ստացած էր հայաբնակ Սանգիբարան, Խոյգան եւ Բոլորան գիւղերը:

Այսպէսով, Փերիոյ հայաբնակ չորս գիւղերը եւ շրջակայ պարսկաբնակ գիւղեր Ջիլլէ Սուլթանի իրաւասութեան տակ անցան: Ջիլլէ Սուլթան այդ գիւղերը կառավարելու համար *գաուխր*մը կը նշանակէր, որուն կեդրոնը պարսկաբնակ Զնելիաեւ գիւղն էր: Ապահովութեան համար Ջիլլէ Սուլթան իւրաքանչիւր գիւղի տասնչորս ներացան տրամադրեց, որոնք մեծ դեր խաղացին գիւղերու անդորրութեան պահպանման մէջ:

Ջիլլէ Սուլթանի ժամանակ Սպահանի, ինչպէս նաեւ Փերիա ու Քեարվանդ գաւառներուն մէջ ապահովութիւն հաստատուեցաւ եւ վերջ գտան ամէն օրեցաթալանն ու կողոպուտը: Ջիլլէ Սուլթանի կարգադրութեամբ, գողը կը պատժուէր անմիջապէս. ձեռքը կամ ոտքը կը կտրէին եւ կամ ալ կը գլխատէին:

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԻՆԵՐՈՒՆ

Մոզաֆֆերէտտին շահին օրով, 1905 Դեկտեմբերին սկսաւ պարսկական յեղափոխութիւնը՝ նպատակ ունենալով սահմանադրութիւնն հաստատել երկրին մէջ: Շահը, ստիպուած, 1906ին խորհրդարանն հիմնեց եւ սահմանադրութիւն հռչակեց:

Մոզաֆֆերէտտին շահ մահացաւ 1907 Յունուարին եւ անոր յաջորդեց զաւակը՝ Մոհամէտ Ալի շահ՝ 1908 Յունիս 23ին հակայեղափոխական յեղաշրջում կատարեց եւ ցրեց խորհրդարանը:

Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը զօրավիգ կանգնեցաւ պարսիկ ժողովուրդի յեղափոխական պայքարին, կազմուեցան հայ կամաւորական խումբեր, որոնց միացան նաեւ կովկասահայեր: Հայ. ինչպէս նաեւ պարսիկ յեղափոխական ուժերու հրամանատար նշանակուեցաւ Եփրեմ Խան:

Հայ եւ պարսիկ յեղափոխական ուժերը Եփրեմ Խանի, Ռաշտի նահանգապետ Սիփահտարի եւ պախթիարի ցեղապետ Սարտար Ասատի գլխաւորութեամբ յարձակման անցան եւ 1909 Յուլիս 3ին գրաւեցին Թեհրանը. շահը հրաժարեցաւ գահէն:

Խորհրդարանը գահընկէց եղած շահին զաւակը՝ Ահմէտը թագաւոր հռչակեց: Շահ Ահմէտ գահ բարձրանալէն անմիջապէս ետք փորձեց վերականգնել բացարձակ միապետութիւնը, բայց յեղափոխական ուժերը ուժեղ հարուած տուին նման ձգտումներուն:

Չիգանի գիւղը եւ խանին բերդը

Այս ժամանակ, Եփրեմ Խանի կոչին ընդառաջելով, փերիացի երեսուն հայ երիտասարդներ կամաւոր արձանագրուեցան եւ մասնակցութիւն բերին կռիւներուն:

Յեղափոխութեան այդ տարիներուն Փերիոյ աւատատէր խաները յաճախակի յարձակումներ կազմակերպեցին հայկական գիւղերուն վրայ, կողոպտեցին գիւղացիներուն ինչքերը եւ քշեցին դաշտերուն մէջ արածող անոնց անասուններն: Իրաւարանութիւններով ու բռնութիւններով ահ ու սարսափ տարածեց մանաւանդ Խոճա Շիւքրիլլա: Կարգ մը գիւղեր ինքնապաշտպանութեան դիմեցին եւ յաճախ ալ ետ մղեցին յարձակումները:

Ա. ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏԻ ՏԱՐԻՆԵՐՈՒՆ

Ա. Աշխարհամարտի բռնկումէն ետք, 1914ի ամրան, Պարսկաստան եւ յատկապէս գաւառները խառնակ եւ անիշխանական վիճակի մատնուեցան: Այդ ժամանակ Սպահանի շրջանը գտնուող գերմանացիները, իրենց կողքին ունենալով յուր կարգ մը ցեղախումբեր, պայքարի դաշտի յանգամանքներուն տակ եւ անգլիասէր տարրերուն դէմ: Համատարած անիշխանութեան այդ օրերուն արտաքին աշխարհին հետ Փերիոյ կապերը խզուեցան եւ համբաւները անհետացան:

Այդ տարիներուն շրջանի ցեղախումբերը եւ անոնց խաները կամայականօրէն եւ պետութեան կողմէ սահմանուած տուրքերը իրենք սկսան հաւաքել Փերիոյ հայ գիւղացիներէն. անոնցմէ յատկապէս Սալար Մասուտ արդէն Փերիոյ տէրն ու տիրականը դարձած էր եւ սահմանակ տուրքեր կը հաւաքէր:

Սալար Մասուտ 1916ին մեծ տուրքեր պահանջեց Միլակերտ գիւղէն. միլակերտցիք մերժեցին վճարել եւ սկսան դիրքեր փորել ու կռուի պատրաստութիւն: Սալար Մասուտի մօտաւորապէս հինգ հարիւր զինեալ ձիաւորները 1916 Սեպտեմբեր 10ին, արեւամուտէն առաջ, յարձակեցան գիւղին վրայ. սկսաւ ճակատագրական դիմադրութիւնը, որ տասնհինգ օր շարունակեցաւ միւնչեւ ուշ գիշեր: Գիւղացիները իրենցմէ գերազանց ուժին առջեւ տեղի տալով կամաց-կամաց նահանջեցին, իսկ յարձակողները կրակի տուին գիւղին կալերը եւ յետոյ ալ տուները դուռերուն վրայ քարիւղ թափելով:

Գիւղացիները խուճապի մատնուելով հաւաքուեցան եկեղեցիին բակը, ամանք ալ սկսան փախչիլ գիւղէն:

Յարձակողները կրակի տուին եկեղեցւոյ դուռը եւ ներս խուժելով կողոպտեցին գիւղացիները եւ բռնաբարեցին կիներն ու աղջիկները:

Այսկուրիւնհայերը ուրոմն եւ քսան վիրաւոր տուին:

Սալար Մասուտի ուժերը գիւղը գրաւելէն ետք երեք օր շարունակ կողոպտեցին զայն, իսկ գիւղացիները խուճապահար փախան այլ գիւղեր:

Հրոսակներուն հեռացումէն ետք միլակերտցիները վերադարձան իրենց կիսաւեր տուները, իսկ

Սանգիբարանի եկեղեցւոյ արտաքին դուռը եւ վերնայարկը

անոնցմէ ոմանք, որոնց տուները աւերուած էին եւ ոչինչ ունէին իբրեւ ձմեռուան պաշար, ստիպուած գաղթեցին դէպի Նոր Ջուղա:

Համատարած անիշխանութեան, օտար ուժերու ներկայութեան եւ խառնակ այդ տարիներուն, 1917ի ձմրան առատ ձիւնին եւ 1918ի երաշտին պատճառով Փերիոյ մէջ սկսաւ անհետ սով մը:

Արդէն 1917ի աշնան հացը արտակարգօրէն սղած եւ գրեթէ անգտանելի դարձած էր. դրութիւնը աւելի սաստկացաւ 1918ին եւ հասաւ անհետ համեմատութեան:

Այս պայմաններուն տակ սանձարձակ սկսան գործել աւազակախումբերը. հրապարակ իջան անուանի աւազակապետներ՝ Ռըզա խան Ճուզանի, Ճաաֆար Գուլի, Ռաճապ Ալի, Մադ Ալի. անոնց մէջ կային նաեւ հայ աւազակապետներ՝ Յովասափ Առաքելեան, Պօղոս Աւդալեան եւ Ալեքսան Չլիվարեան:

Աւազակախումբերը սանձարձակ սկսան մտնել գիւղերը եւ կողոպտել, ճամբորդներու վրայ յարձակումներ կազմակերպել եւ յաճախ ալ ամբողջ գիւղերու գիւղախումբեր թալանել եւ կոտորել անոնց բնակիչները: Աւազակախումբերու գործունէութեան գլխաւոր շրջաններն էին՝ Փերիա, Քեարվանդ, Արապիստան եւ Լինջան գաւառները:

Այս պայմաններուն տակ շատեր ստիպուած ձգեցին իրենց տունն ու տեղը եւ գաղթեցին. շատեր ալ սովին եւ աւազակներու յարձակումներուն զոհ գացին, եւ այսպէսով ամբողջ գիւղերամայացան:

Երբ աւազակախումբերու յարձակումները սաստկացան, Փերիոյ հայկական գիւղերու բնակիչները սկսան պահակութիւն կատարել դէմ դնելու համար աւազակներուն:

Աւազակները, իրենց ուժերը ստուարացնելով, զանազան առիթներով յարձակումներ կազմակերպեցին Փերիոյ գիւղերուն վրայ: Նշանաւոր է մանաւանդ Տարան գիւղին դիմադրութիւնը աւազակներու գիշերային մեծ յարձակումի մը դէմ. սաստիկ ձմրան այդ գիշերուան տարանցիներուն օգնութեան հասան համակերտցի մօտաւորապէս վեց երիտասարդներ.

Սովի եւ աւազակներու յարձակումներու այդ օրերուն Փերիա եւ իր դրացի Քեարվանդ գաւառի հայերը տուին 794 զոհ. Զարմահալի հայութիւնը տուաւ 436 զոհ, իսկ Բուրվարի գաւառի հայութիւնը՝ 1020 զոհ:

ՓԱՀՎԼԱՒԻՆԵԲՈՒ ՀԱՐՍՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄԸ ԵՏՔ

Ա. Աշխարհամարտի աւարտէն ետք Իրան անիշխանութեան եւ տնտեսական օրէն վատթար վիճակի մատնուած էր. այս պայմաններուն տակ, 1921ին Ռըզա խան պետական հարուած կատարեց, որմէ ետք, 1925 Դեկտեմբերին գահընկէց հռչակեց Ահմէտ շահը եւ 1926 Ապրիլ 26ին գահ բարձրացաւ Ռըզա շահ Փահլաւի անունով:

Ռըզա շահ բարեկարգեց երկրին տնտեսութիւնը, կառոյցները եւ օրէնսդրութիւնը եւ պարտադիր զինուորագրութեան դրութիւն հաստատեց, կեդրոնական իշխանութեան ենթարկեց ցեղախումբերը եւ վերջ տուաւ անոնց անիշխանական վիճակին: Այնուհետեւ առաջին անգամ ըլլալով բոլորին անձնաթուղթ տրուեցաւ:

Այս պայմաններուն տակ բարելաւուեցաւ Փերիոյ հայկական գիւղերուն վիճակը, իսկ Նոր Ջուղայի Համայնական Խորհուրդը 1933ին, գիւղատնտես Գրիգոր Միխիթարեանի ջանքերով, գիւղատնտեսական նոր քայլերու ձեռնարկեց Փերիոյ մէջ միաժամանակ գիւղացիներուն երկրագործական մեքենաներ եւ զանազան գործիքներ տրամադրելով:

Համայնական Խորհուրդին օժանդակութեամբ եւ Տէր Յովակիմ Բարսեղեանի ղեկավարութեամբ, 1938ին Փերիոյ Ազնաւուլ, Բժկերտ, Խոյգան, Հադան, Ղարդուն, Միլակերտ եւ Սընկերտ գիւղերուն մէջ դպրոցներ կառուցուեցան, իսկ Բոլորան գիւղին դպրոցի հին շէնքը քանդուեցաւ եւ նոր շէնք կառուցուեցաւ:

Բ. Աշխարհամարտի տարիներուն, 1941ին, Ռըզա շահը, ի նպաստ գերմանացիներուն վարած քաղաքականութեան պատճառով, դաշնակիցներու ճնշման տակ հրաժարեցաւ եւ գահը յանձնեց զաւկին՝ Մոհամէտ Ռըզայի:

Մինչեւ այդ տարիները Փերիոյ մէջ բժշկական եւ առողջապահական կեդրոն, հիւանդանոց կամ դարմանատուն չկար: Նոր Ջուղայեցի Միհրան Յակոբեանի կտակով, 1942ին Նամակերտ գիւղին մէջ կառուցուեցաւ Ազգային հիւանդանոց, որ հետագային ընդարձակուեցաւ, նորոգուեցաւ եւ արդիականացաւ: Անիկա կարեւոր իրագործում եր գաւառի պատմութեան մէջ:

ՓԵՐԻԱ ԳԱՒԱՌԻՆ ԱՍՏԻՃԱՆԱԿԱՆ ՀԱՅԱԹԱՓՈՒՄԸ

Փերիա գաւառը, 1946ի տուեալներով, ուներ հայաբնակ քսանչորս գիւղ՝ 2265 տուն եւ 15.107 բնակիչներով: Այնուհետեւ 1946 Օգոստոս 12են 30, յաջորդական քանի մը օրերու ընթացքին, քսանչորս գիւղերէն ութը՝ Ադիգան, Ազնաւուլ, Բժկերտ, Խաջան, Խոջիղալա, Մազրաբադ, Մուղան եւ Սելբարդի, բոլորը միասնաբար 309 տուն 2009 հոգի, ինչպէս նաեւ Բոլորան, Խոյգան, Խունգ, Հազարջրիբ, Ղարամելիք, Ղարդուն, Նամակերտ, Շանբուլաղ, Շուրիշկան, Սանգիբարան, Սնկերտ եւ Սվարան գիւղերէն 65 տուն 386 հոգի, այսինքն բոլորը միասնաբար 374 տուն, 2395 հոգի, Հայաստան ներգաղթեցին:

Ներգաղթէն ետք Փերիոյ մէջ մնաց հայկական տասնվեց գիւղ. Բոլորան, Դրախտակ, Խոյգան, Խունգ, Հադան, Հազարջրիբ, Ղարամելիք, Ղարդուն, Միլակերտ, Նամակերտ, Շանբուլաղ, Շուրիշկան, Զիգան, Սանգիբարան, Սնկերտ եւ Սվարան, բոլորը միասնաբար 1956 տուն 13.098 բնակիչներով:

Յաջորդող տարիներուն արագ թափ ստացաւ երիտասարդութեան դէպի Սպահան, Թեհրան եւ այլ քաղաքներ գաղթը, իսկ 1960ական տարիներուն դէպի հայրենիք նոր գաղթին պատճառով հետզհետէ շատ մը գիւղեր պարպուեցան: Ներկայիս հայաբնակ մնացած է Բոլորան գիւղը, քանի մը տուն հայերակ ապրին Նամակերտ, Սվարան, Միլակերտ եւ Սնկերտ գիւղերուն մէջ:

ԱՍՊԵՏ ՄԱՆՃԻԿԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՂԻՇԷ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ՔՈԼԷՃ
ՋԱՏԿՈՒԱՆ ՊԱԶԱՐ

Տեղի կ'ունենայ Չորեքշաբթի 1 եւ Հինգշաբթի 2 Ապրիլ 1998ին Սիրան Մանուկեան սրահին մէջ, ժամը 11էն մինչեւ ժամը 6:

Կը վաճառուին Ջատկուան զարդարանքներ, խմիչքներ, Ծաղկազարդի մոմեր, շոքոլա, համադամ ճաշեր եւ անուշեղէններ:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԲԺՇԿԱԳԻՏԱԿԱՆ

ՇԱՔԱՐԱԽՏԻ ԴԷՄ ՊԱՅՔԱՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԻ ՆՈՐ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Բժշկագիտական մարգին մէջ քիչ է թիւր այն նուաճումներուն, որոնք այնքան մեծ ազդեցութիւն ունեցած են, որքան՝ 1921ին հնսիւլինի յայտնաբերումը, որ շաքարախտը մահացու հիւանդութենէ՝ դարմանելի հիւանդութեան վերածած է:

Սակայն շաքարախտը եւ անոր յառաջացուցած բարդութիւնները առողջապահական մեծ հարցեր կը մնան: Հետեւաբար հետազօտողներ եւ կենսաարհեստագիտական բնկերութիւններ արշաւի մէջ են գտնելու համար դարմանումի նոր միջոցներ, որոնց նպատակն է, ախտանշանները դարմանելէ անդին, հիւանդութեան դուռ բացող պատճառները չկոքացնել:

Հետազօտութիւնները կրնան օր մը նշանակել, թէ բազմաթիւ հիւանդներու համար հնսիւլինի յաճախակի սրսկումները միայն յուշերու պիտի վերածուին:

Շաքարախտ տառապող բազմաթիւ հիւանդներ երկուքէն երեք տարիէն կրնան հնսիւլին ներշրնչելու ընտրանքը ունենալ՝ փոխանակ ինքնասրսկումի դիմելու:

◆ ԾԻՆԱՅԻՆ ՀԱՐՏԱՐԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ ԼՈՐՁՈՒՆՔԸ ՀՈՐՄՈՆԻ ԿԸ ՎԵՐԱԾԷ

Քալիֆորնիա համալսարանին հետազօտողները տոքթ. Այրա Կոլտֆայն եւ անոր խմբակը ծինային ճարտարագիտութեան միջոցով յաջողած են յորձունքի սովորական գեղձերը հնսիւլին արտադրող «կեղրոններու» վերածել: Անոնք կ'ըսեն, թէ իրենց մշակած նոր միջոցը յաջող կերպով դարմանած է առնէտներու շաքարախտը:

Անոնք յոյս յայտնած են, որ ծինային դարմանումին հանդէպ իրենց բոլորովին նոր մօտեցումը պիտի կարենայ փոխել շաքարախտի եւ նոյնիսկ քաղցկեղի նման կարգ մը հիւանդութեանց դարմանումի ձեւերը:

Կոլտֆայն խմբակը առնէտներու յորձունքի գեղձերուն մէջ ծիներ գետեղած է, որպէսզի անոնք հնսիւլին արտադրեն եւ յորձունքին հետ դէպի բերան հասցնեն: Անիկա նոյն միջոցին դիմած է ճաւումի հորմոններուն պարագային գաճաճութիւնը դարմանելու նպատակադրութեամբ:

Կոլտֆայն ըսած է, թէ ծինային ճարտարագիտութեան ենթարկուած բջիջները առնէտներու պարագային չուրջ մէկ չարաթ հնսիւլին արտադրած են, ինչ որ մարդոց մօտ մէկ ամսուան կը համապատասխանէ:

◆ ՈՐԴԵՐ ԿՐՆԱՆ ՕԺԱՆԴԱԿԵԼ ՇԱՔԱՐԱԽՏԻ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԸ

Պոսթրնի Մէսաչուսէցի Հիւանդներու Հոսփիթըլի բժիշկներ կ'ըսեն, թէ փոքր որդեր կրնան կենսական տուեալներ պարունակել շաքարախտի նոր դարմանումներու մշակումին համար:

Անոնք կը կարծեն, թէ ինչպէս հնսիւլինի չգոյութիւնը շաքարախտ կը պատճառէ, եւ թէ որդերու մէջ ծիներու փոփոխութիւններ անոնց առիթ կու տան առանց այլ հորմոնին պոյատեւելու:

Բժիշկները կը յայտնեն, թէ շաքարախտաւորներու պարագային մարդկային նման ծիներ կրնան աներեւակայելի ձեւով կործել եւ ապիկա կրնայ այդ հիւանդութեան պատճառ դառնալ:

Որդը՝ Սենորհապտիթիս էլեկանս, հնսիւլինի կարիքը ունի մեթապոլիզմը կանոնաւորելու համար, այնպէս, ինչպէս մարդիկ կ'ընեն: Սակայն կէրի Ռուվքունն եւ անոր խմբակը գրած են, որ եթէ որդը այլասերումի արձանագրէ տոփ-16 կոչուած ծինի մը մէջ, անիկա կրնայ առանց հնսիւլինի ապրիլ:

Ռուվքունի համաձայն, հնսիւլինի բացակայութեան տոփ-16 փրոթէինը անկանոն կը դառնայ, եւ անոր անկանոն գործունէութիւնը կրնայ հիւանդութեան բանալի պատճառ բլլալ:

Բժիշկները կը յուսան այս նոր յայտնաբերումը օգտագործել շաքարախտի դարմանումի նոր ձեւեր գտնելու համար:

◆ ՄԻՆՉԵՒ 2010՝ ՇԱՔԱՐԱԽՏԻ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ԿՐԿՆԱՊԱՏԿՈՒԻՆ

Շաքարախտի մասին անցեալ Դեկտեմբերին պատրաստուած ուսումնասիրութեան մը համաձայն, մինչեւ 2010 թուական յիշեալ հիւանդութենէն տառապող անձերուն թիւը պիտի կրկնապատկրուի՝ հասնելով 220 միլիոնի:

Ներկայիս աշխարհի տարածքին 135 միլիոն հոգի կը տառապի շաքարախտով, որ տարեկան 2,8 միլիոն հոգիի մահ կը պատճառէ:

Ուսումնասիրութիւնը կ'ըսէ, թէ մինչ ներկայիս աշխարհի բնակչութեան 2,1 առ հարիւրը շաքարախտ կը տառապի, այս համեմատութիւնը յառաջիկայ 12 տարիներուն աւելի քան 3 առ հարիւր կրնայ բլլալ:

Նոր պարագաներուն մեծ մասը Ասիոյ մէջ պիտի արձանագրուի, կը յայտնէ «Տայապիթիք Մետիսին» թերթին մէջ լոյս տեսած տեղեկագիրը: Անոր հեղինակներէն տոքթ. Փոլ Զիմմէթ դիտել կու տայ, որ նշեալ թիւերը յատկապէս մտահոգիչ են, որովհետեւ «հիւանդութեան ամէն բեռը պիտի բլլայ ուսերուն վրայ այն բնկերութիւններուն, որոնք ամէնէն վատ ձեւով կրնան պաշտպանուիլ անոր դէմ»:

Հիւանդութիւնը պիտի չարունակէ արեւմտեան աշխարհի ամբողջ տարածքին աճ արձանագրել, սակայն աւելի արագօրէն բարգաւաճման բնթացքի մէջ գտնուող երկիրներու մէջ:

ՇԱՔԱՐԱԽՏԻ ՀԱՆԴԷՊ ՆԱԽԱՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՐԱԳԱՅ՝

ԱՊՐԵԼԱԿԵՐՊԸ ԱՒԵԼԻ ԾԱՆՐ ԿԸ ԿՇՌԷ, ՔԱՆ ԾԻՆԵՐԸ

Թէեւ գտնուած են մարդկային բազմաթիւ ծիներ, որոնք անոնք կը նախատրամադրեն շաքարախտին, մասնագէտներ կ'ըսեն, թէ հիւանդութեան ի յայտ գալուն մէջ մարդոց ապրելակերպը վճռական դերակատարութիւն ունի:

Ասիկա փաստուած է Մ. Նահանգներու մէջ փիմա հնդիկներուն վրայ տեղի ունեցած ուսումնասիրութեան մը միջոցով:

Հնդիկ այս ցեղախումբին մէկ մասը հաստատուած է Արիզոնա՝ իրենց յատկացուած վայրի մը մէջ, մինչ միւս մասը Մեքսիքայի Սիերրա Մատրէ լեռներուն մէջ կ'ապրի:

Գիտնականները ուսումնասիրած են այս երկու խումբերուն մարմնական ծաւալի համեմատութիւնը եւ կլիւքոզի հանդէպ հանդուրժողութիւնը: Ի յայտ եկած է, թէ մեքսիքացի փիմաները իրենց դրացիներէն փոքր համեմատութեամբ աւելի բարձր շաքարախտի համեմատութիւն եւ մարմնական նոյն ծաւալի համեմատութիւնը ունին: Սակայն Արիզոնայի փիմաները, որոնք չափազանց գիրութենէ կը տառապին, ճանգամով աւելի բարձր շաքարախտի համեմատութիւն կ'արձանագրեն:

Մասնագէտները այս տարբերութիւնը բացատրած են՝ ըսելով, որ լեռներու հնդիկները իւղերով աղքատ սննդակարգ մը ունին եւ գիւղացիի դժուար կեանք կը վարեն, մինչ Արիզոնայի մէջ հնդիկները նստակեաց են եւ միւս ամերիկեան սննդակարգը ունին, այսինքն՝ իւղոտ եւ բարձր ջերմուժ պարունակող:

Գիտնականներու համաձայն, հետեւաբար անհրաժեշտ է ուշադիր ըլլալ սննդակարգին եւ ապրելաձեւին, երբ շաքարախտի պարագաներ արձանագրուած են ընտանիքին մէջ:

Ուսումնասիրութիւնը ցոյց կու տայ նաեւ, որ ծինային նախատրամադրութիւնը շաքարախտը անխուսափելի չի դարձներ:

ԱՌՈՂՋ ԱԿՌԱՆԵՐԸ ՍՐՏԻ ՏԱԳՆԱՊԻ ՎՏԱՆԳԸ ԿԸ ՆՈՒԱՋԵՑՆԵՆ

Կ'ԸՍԷ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ՄԸ

Յունուարի սկիզբը - Պրիթիշ Տէնթըլ Մըոնըլ-ի մէջ լոյս տեսած տեղեկագիր մը կը յայտնէր, թէ առողջ ակռաները կրնան նպաստել սրտի տագնապներու եւ կաթուածներու վտանգը նուազեցնելու:

Հիւսիսային Անգլիոյ Նիուքէսըլ համալսարանին ակռաներու բժշկագիտութեան բաժանմունքին բժիշկներէն Մէլմս Սթիլ եւ Լոպին Սիմոր կ'ըսեն, որ հետզհետէ աւելի փաստեր կը գտնուին, թէ լինտերուն եւ սրտի հիւանդութեան միջեւ կապ մը գոյութիւն ունի:

Անոնք վերատեսութեան ենթարկած են 1965էն ի վեր պատրաստուած 10 ուսումնասիրութիւններ, լինտերու բորբոքումին կապուած հիւանդութեան մը (փերիոտոնթիթ) եւ սրտի հիւանդութեան միջեւ յարաբերութիւնը քննելով:

Մ. Նահանգներու մէջ 1993ին տեղի ունեցած ուսումնասիրութիւն մը, որուն մասնակցած են 25էն 74 տարեկան շուրջ 10 հազար հոգի, ցոյց տուած է, որ լինտերու վերոնշեալ հիւանդութենէն տառապողները 25 առ հարիւրով աւելի հակամէտ են սրտի հիւանդութիւն դիմագրաւելու, քան անոնք, որոնք լինտերու հարց չեն ունեցած:

Աւելի ետք, 1996ին կատարուած ուսումնասիրութիւն մը, որուն մասնակցած է 1147 տղամարդ, գտած է, թէ սրտի հիւանդութիւնները եւ կաթուածը նշանակալից ձեւով կապուած են լինտերու վիճակին:

Միախառտի գործածութիւնը, շաքարախտը եւ ընկերատնտեսական գործօնները յաճախ կը կապուին սրտի հիւանդութեանց եւ փերիոտոնթիթի: Շաքարի եւ ֆլիւորիտի գործածութիւնը նաեւ կապուած են ակռաներու փտումին եւ լինտերու հիւանդութեան եւ կրնան իրենց դերը ունենալ սրտի տագնապներու եւ կաթուածներու մէջ, կ'ըսեն մասնագէտները:

Պրիթիշ Տէնթըլ Ասոսիէյշընը ողջունած է տեղեկագիրը, եւ անոր նախագահը յայտնած է, որ ատամնաբուժները պէտք է շարունակեն շեշտել, որ ընդհանրապէս ակռաներու առողջութիւնը եւ մասնաւորապէս լինտերու առողջութիւնը բարելաւելը կը նպաստէ բնական ակռաներուն պահպանումին եւ կրնայ նաեւ նպաստել սրտի հիւանդութեանց վտանգը նուազեցնելու:

PLAZA LIFT (ITALY)
ՎԵՐԵԼԱԿ
(ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ)
Երկար տարիներու մեր մասնագիտութեամբ եւ փորձառութեամբ յանձն կ'առնենք նորոգել կամ վաճառել հին եւ նոր վերելակներ:
ՁԱԼՋԱ, ՀԵՌ. 03-255420 ԵՒ 03-810507

21ՐԴ ԴԱՐՈՒ ԲԺՇԿԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ՓՏՈՒՄԸ ԴԱՐՄԱՆՈՂ ԼԵՅԶԸՐ

Ամերիկեան Մննդանիւթի եւ Դեղերու Գրասենեակը անցեալ Մայիսի սկիզբը հաւանութիւն տուած է ակռաներու փտումը դարմանող լեյզրի դրութեան մը գործածութեան, ինչ որ կրնայ յեղաշրջել ատամնարուժութեան տրամադրութեան տակ դնել մօտ ատենէն, թէեւ անոնք վարժութիւն ձեռք ձգելու պարտադրանքին տակ պիտի բլլան:

Սարքին արագ գործածութեան դիմաց ցցուող մեծագոյն խոչընդոտը անոր գինը կրնայ բլլալ: Ըստ բնկերութեան, անիկա պիտի արժէ 39 հազար տոլար, ինչ որ սովորական փորիչ մեքենայի մը չուրջ տասնապատիկ գինն է:

Առայժմ լեյզրը սարքը միայն չափահասներու համար պիտի օգտագործուի: Ընկերութիւնը կը յուսայ, որ մօտ ատենէն պիտի փաստուի, թէ անիկա վտանգաւոր չէ փոքրերու ակռաներուն ներքին գոյացութեան համար:

ՉՄԱՔՐՈՒԱԾ ԱԿՌԱՆԵՐԸ ԿՐՆԱՆ ՍՐՏԻ ՏԱԳՆԱՊ ՊԱՏՃԱՌԵԼ

Միւս կողմէ, հետազօտողներ կ'ըսեն, թէ արդի տագնապ մը կանխարգիլելու համար պէտք է մարզանք կատարել, ճիշդ ձեւով ուտել եւ ակռաները մաքուր պահել:

Միեւնոյն համալսարանին հետազօտողներուն համաձայն, ակռաներուն «փլաք»ին մէջ գտնուող մանրէները կրնան արեան դոնդողներու կազմակերպումը նպաստել, որուն կրնայ սրտի տագնապ կամ կաթուած:

Լինտերու հիւանդութիւնը այս մանրէներուն յատկանիշ մը «կ'առաջարկէ» արեան հոսելու համար եւ վերջերս բազմաթիւ հետազօտողներ հաղորդած են, թէ մանրէները գտած են հիւանդ երակները խցող «փլաքներուն» մէջ:

Տոքթ. Մարք Հըրցպըրգ կ'ըսէ, թէ գիտնականները չատ բան գիտեն արեան տագնապի կամ արիթրոսքլերոզի *ոլամ* յարուցող առնելիներուն մասին, սակայն ո՛չ՝ անոնց խանգարող պատճառներուն մասին:

Անոր խմբակը ապացուցած է հիւանդներուն մէջ գտնուած մանրէները առած են նապաստակներու մարմնին մէջ գետեղած են: Նապաստակներուն արեան դոնդողները կուտակուիլ սկսած են: Անոնք նաեւ անբնական *հիպերքոլեսթերոլեմիա*ներ, արեան աւելի արագ պարկեշտութիւն ցոյց տուած են:

Այլ անգամ մանրէի օգտագործումը այս հետեւանքները չէ ցոյց տուած, որ մտահոգիչ է:

Ներկայիս աշխարհի տարածքին 135 միլիոն հոգի կը տառապի շաքարախտով, որ տարեկան 2,8 միլիոն հոգիի մահ կը պատճառէ:

Ուսումնասիրութիւնը կ'ըսէ, թէ մինչ ներկայիս աշխարհի բնակչութեան 2,1 առ հարիւրը շաքարախտ կը տառապի, այս համեմատութիւնը յառաջիկայ 12 տարիներուն աւելի քան 3 առ հարիւր կրնայ բլլալ:

Նոր պարագաներուն մեծ մասը Ասիոյ մէջ պիտի արձանագրուի, կը յայտնէ «Տայապիթիք Մետիսին» թերթին մէջ լոյս տեսած տեղեկագիրը: Անոր հեղինակներէն տոքթ. Փոլ Զիմմէթ դիտել կու տայ, որ նշեալ թիւերը յատկապէս մտահոգիչ են, որովհետեւ «հիւանդութեան ամէն բեռը պիտի բլլայ ուսերուն վրայ այն բնկերութիւններուն, որոնք ամէնէն վատ ձեւով կրնան պաշտպանուիլ անոր դէմ»:

Հիւանդութիւնը պիտի չարունակէ արեւմտեան աշխարհի ամբողջ տարածքին աճ արձանագրել, սակայն աւելի արագօրէն բարգաւաճման բնթացքի մէջ գտնուող երկիրներու մէջ:

ՆՈՐ ՀԵՏԱՋՕՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԼՈՅՍ ԿԸ ՍՓՌԵՆ ՄԱՐՄՆԻՆ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԺԱՄԱՑՈՅՑԻՆ ՄԱՍԻՆ

Նիւ Եորքի Ռոքֆելէր համալսարանին խումբ մը հետազօտողներ գտած են, թէ անձի մը մորթին վրայ լոյս քանակով կարելի է մարմնին ներքին ժամացոյցը դարձեալ բնականոն ընթացքի մէջ դնել: Այս յայտնաբերումը գարմացուցած է նաեւ հետազօտողները:

Անոնք որոշած են ծունկին ետեւը գտնուող մորթը նկատի ունենալով, որովհետեւ աւելի դիւրին է հոն հասնիլ եւ հեռու է աչքերէն, եւ ուր, ինչպէս շատ մը գիտնականներ կ'ենթադրէին, ներքին ժամացոյցը կը ճշդուի:

Սակայն յայտնաբերումը աւելի եւս լոյս կը սփռէ այն հարցին վրայ, թէ մարմինը ի՛նչպէս կը գիտնայ, թէ ժամը քանի է ու կրնայ աւելի դիւրին միջոցներու դուռ բանալ՝ անքնութեան կապուած հարցեր դարմանելու համար:

Հոգեբաններ Սթոթ Բէմփըլ եւ Փաթրիշա Մըրֆի իրենց հետազօտութեանց ընթացքին փորձած են գտնել, թէ արդեօք կրնա՞ն մարմնին ներքին ժամացոյցին հետ «խաղալ» մորթին վրայ լոյս բանալով:

Տարիներով մասնագէտներ փորձարկումներ կատարած են լոյսի միջոցով դարմանելու երկար ճամբորդութեանց (ճէթ լէկ) պատճառած եւ եղանակային (ձմրան) հարցեր: «Հիւանդները- լոյսին դիմաց պէտք է նստին, երբեմն՝ օրական քանի մը ժամ:

Սակայն կոյրերը նաեւ ճէթ լէկէ կը տառապին: Այս երեւոյթը նկատի ունենալով է, որ Մըրֆի եւ Բէմփըլ ձեռնարկած են փորձարկումի մը, որուն ընթացքին անոնք լոյս բացած են իրենց կամաւորներուն ծունկերուն ետեւը: 15 կամաւորները չեն գիտցած, թէ լոյսի շողերու կ'ենթարկուին՝ իրենց մարմինը ծածկող հաստ ծածկոցներու շնորհիւ:

Գիտնականները յաջողած են կամաւորներու մարմնին ներքին ժամացոյցը (ջերմաստիճանով չափուող) մինչեւ 3 ժամ փոխել:

«Մայրնա» թերթին մէջ գրելով՝ Բէմփըլ եւ Մըրֆի յայտնած են, թէ իրենց յայտնաբերումները կրնան միջոց մը ըլլալ ճէթ լէկի եւ ձմրան եղանակին կապուած հարցերու աւելի լաւ ձեւով լուծման համար, նոյնիսկ հիւանդին քնանալու ընթացքին:

Փոխանակ լոյսերու դիմաց նստելու, հիւանդները կրնան իրենց մարմնանեղութեան վրայ փոխադրական լոյսի աղբիւր մը կրել եւ իրենց քնական գործունէութիւնը (ներառեալ՝ քունը) շարունակել:

Սակայն այլ մասնագէտ մը՝ Մայքըլ Թըրմըն (Հոլիսպրա ոսպնեակաբանական կ'ըսէ, թէ այս եզրակացութիւնները կանխահաս են, եւ թէ տարիներու հետազօտութիւններ անհրաժեշտ պիտի ըլլան՝ ցոյց տալու համար, որ նման միջոց մը բուժելու կարողութիւն ունի:

Բէմփըլ յայտնած է, թէ իր խմբակը ներկայիս կ'ուսումնասիրէ լոյսով դարմանումը՝ քնացող մարդոց պարագային: Անոնք նաեւ կ'առաջադրեն տարբեր տեսակի լոյսեր գործածել:

Գիտնականները հիմնուած են հետազօտութիւններու վրայ, որոնք ցոյց տուած են, թէ լուսարձակման ենթարկուիլը անասուններու եւ մարդոց մարմիններուն մէջ բարդ հակազդեցութիւն մը կը ստեղծէ, ներառեալ՝ հորմոններու եւ քիմիական այլ նիւթերու արտադրութիւն:

Հաւանական բանալի մը կրնայ ըլլալ մելաթոնին հորմոնը, որ ծանօթ է իբրեւ մարմնին ժամացոյցը կանոնաւորող: Անիկա կ'արտադրուի իրիկնամուտին կամ գիշերը եւ կրնայ գործածուիլ ճէթ լէկը կամքունի կապուած կարգ մը հարցերու յաղթահարումին համար:

Թըրմըն եւ Լէյլ համալսարանին հոգեբուժներէն՝ տոքթ. Տէն Օրըն կը յայտնեն, թէ աչքերը, մելաթոնին արտադրող գեղձ մը եւ մարմնին քիմիական նիւթերը, հաւանաբար բոլորը դերակատարութիւն ունին մարմնին ժամացոյցին կանոնաւորման մէջ:

Մարմնին ներքին ժամացոյցին բարդութիւնը հետզհետէ աւելի յստակ կը դառնայ հետազօտողներուն համար, որոնք այլեւս միայն լոյսը լոյսը չէ, որ նկատի ունին:

Անցեալ Մայիսին, Մ. Նահանգներու Նորթուէսթըրն համալսարանին գիտնականները յայտարարած էին, թէ գտած են ծին մը, զոր «ժամացոյց» կոչած են, եւ որ կը թուի, թէ կ'օժանդակէ ստնաւորներու քունին իշխելու:

«Ժամացոյց» ծինին ստեղծած փրոթէինը յատկապէս կը գտնուի աչքին եւ ուղեղին մէկ մասին մէջ, որոնք, ըստ գիտնականներու, կարեւոր դերակատարութիւն ունին մարմնին ներքին ժամացոյցին կանոնաւորումին մէջ:

Պատրաստեց՝ Ս. Ա. ՊՈՅԱՃԵԱՆ
Աղբիւրներ՝ *Ռոյթըրզ, Ինթըրնէշընըլ Հերըլտ Թրիպիւն, Սիանս Է Վի*

Մարզական Մարզական

ՆՇՄԱՐ

ԳԵՂԵՑԻԿԻՆ ՁԳՏՈՂ ՄԱՐՋԻԿԸ...

Որքան որ ալ ի շարս այլոց մարզաշխարհը սրընթաց կ'ուղղուի դէպի «անիծեալ» նիւթապաշտութիւն, կայ ու բարեբախտաբար պիտի մնայ երբեմնի մարզական աշխարհի գեղեցկութիւնը մարզական մաքուր ոգին: Յատկապէս կը շեշտենք այս մէկը. պարզապէս որովհետեւ մարզիկը ամէն բանէ առաջ մարդ է. գլխագիր ՄԱՐԴ. եւ որ բնականաբար ունի իրեն շնորհուած մարդկային առաքինութիւնը:

21րդ դարու սեմին. երբ նիւթը ինքզինք ամրօրէն հաստատած իրողութիւն է. փաստօրէն գոյութիւն կան մարզիկներ. որոնք չեն դաւաճանած իրենց սկզբունքին եւ որոնք կը փորձեն թիավարել վերոնշեալ թեկուզ դժուար (բայց ոչ անհնար) ահաւոր հոսանքին դէմ:

Այլապէս ի՞նչպէս բացատրել յառաջիկայ 15 Սեպտեմբերին Շուէյտի մէջ կայանալիք թենիսի ցուցադրական միջազգային մրցումը. որ իրարու դէմ պիտի հանէ նախկին փրփռաներ շուէյտացի Պեոռն Պորկն ու Ճոն Մաքենրոն եւ որուն մուտքի հասոյթը ամբողջութեամբ պիտի նուիրուի եւրոպացի թենիսամէներին հաստատած այն ֆոնդին, որ մարզական կրթաթոշակ կը տրամադրէ պատանի ու երիտասարդ ապագայ խոստումնալիից մարզիկներու:

Նմանօրինակ նախաձեռնութիւններ. որոնք դժբախտաբար ընթացիկ երեւոյթ ըլլալէ դադրած են. ըստ էութեան ողջունելի են հարկաւ. սակայն. անոնք ոչ միայն մարզաշխարհին. այլեւ ամբողջ միջազգային ընտանիքին համար օրինակելի են ցոյց. առանց որոնց մարդ արարածը դատապարտուած է ձգձմնալու. ապա ի վերջոյ վերածուելու իր իսկ գիւտին՝ ռոպոթին սպրուկին. գերիին:

Պորկ եւ Մաքենրօ վստահաբար արժէ ունենան իրենց գեղեցկուհի ու առաջնակարգ շարունակող այլ մարզիկներ եւս. որոնք մարզավարժել իրենց նախաձեռնութիւններով պիտի հիւսեն գեղեցկութեան ու գեղեցիկին փառքը:

ՄԱՐՋԱՍԷՐ

ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՊԵՆՖԻՔԱ ԻՐ ԴԱՇՏԻՆ ՎՐԱՅ ՊԱՐՏՈՒԵՑԱԻ ՊՈԱԻԽՍԹԱՅԷՆ

Փորթուգալի ախոյեանութեան 27րդ հանդրուանի մրցումներուն, երկրորդ դիրքը գրաւող Պենֆիքա. որ կը հիւրընկալէր Պաուխիան. 2 - 1 արդիւնքով պարտուեցաւ, կրելով այս եղանակի իր 5րդ պարտութիւնը:

Լիթոա Մակալէտա (29րդ) եւ Ժարժ Քուխո (55րդ) նշանակեցին Պաուխիայի կողերը, իսկ պրեխիայի էրվին Սանչէս՝ Պենֆիքայի կողը, մրցումի աւարտն առաջ:

Մրցումէն եաք, Պենֆիքայի մարզիչ Կրէհամ Տաննա գժգոհ էր օրուան իրաւարարէն, որ փենալթի մը չշնորհեց իր կողմին, երբ ֆաուլ մը կատարուեցաւ Համրասիա Ժոաօ Փինհոյի դէմ:

Պարապլուխի դիրքը գրաւող Փորթօ տասը կէտ առաջելով Պենֆիքայէն մը ունեցաւ Պենֆիքայի վրայ. 1 - 0 արդիւնքով պարտութեան մատնելէ եաք Պրական (12րդ): Նունո Քուխտօ (30րդ), Անթոնիօ Քոնչէյրաօ (41րդ եւ 61րդ) եւ Ռուի Պարոս (89րդ) նշանակեցին Փորթոյի չորս կողերը: 35րդ վայրկեանին, Քոնչէյրաօ չէր կրցած փենալթի մը իր նպատակին հասցնել. բերդապահ Միլոմ գտած էր անոր հարուածը:

Ստորեւ՝ 27րդ հանդրուանի մրցումներուն թեքնիք արդիւնքները.

Պէլենենսէշ - Սեթուպալ	1 - 0
Մարիթիմօ - Ջաւէս	1 - 0
Քամփոմախորենսէ - Աքատեմիքա	1 - 2
Լեքա - Ռիօ Աւէ	2 - 1
Փորթօ - Պրակա	4 - 0
Սալկէյրոշ - Կիմարաէշ	0 - 0
Պենֆիքա - Պաուխիա	1 - 2
Վարզիմ - Ֆարենսէ	1 - 0
Ամատորա - Սփորթինկ Լիզպոն	2 - 1

ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄ	ԿԷՏ
1.- Փորթօ	62
2.- Պենֆիքա	52
3.- Կիմարաէշ	45
4.- Մարիթիմօ	43
5.- Պաուխիա	43
.....	
16.- Վարզիմ	28
17.- Ջաւէս	19
18.- Պէլենենսէշ	17

ՍՊԱՆԻՈՅ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՍՓՈՐԹԻՆԿ ԽԻԽՈՆ ՓՈԽԱԴՐՈՒԵՑԱՒ Բ. ԴԱՍԱԿԱՐԳ

Անխուսափելին ի վերջոյ պատահեցաւ եւ վերջին դիրքը գրաւող Սփորթինկ Խիխոն փոխադրուեցաւ Բ. դասակարգ, 0-0 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրելէ եաք Ռէալ Սարագոսայի (11րդ) հետ, հակառակ անոր որ ախոյեանութեան աւարտին մնացած է եօթը հանդրուան:

Հակառակ անոր, որ երկրորդ շարաթն ըլլայով Սփորթինկ հաւասարութիւն մը կ'արձանագրէր, սակայն յառաջիկայ մրցումներուն ընթացքին, եթէ անիկա յաղթանակներ ալ արձանագրէ, կացութենէն բան պիտի չփոխուի: 1998-99 եղանակին, Սփորթինկ Խիխոն 1977էն ի վեր առաջին անգամ ըլլալով պիտի մասնակցի Բ. դասակարգի ախոյեանութեան մրցումներուն:

24 պարտութիւն կրած Խիխոն, այսպիսով արձանագրեց իր Սրդ հաւասարութիւնը եւ ունեցաւ ինր կէտ: անիկա արձանագրած է միայն յաղթանակ մը:

Պարապլուխի դիրքը գրաւող Պարսելոնա, 3-1 արդիւնքով պարտուած հեռացաւ Սելթա Վիկոյի (4րդ) դաշտէն՝ կրելով այս եղանակի իր 7րդ պարտութիւնը:

Իսրայէլացի միջազգային մարզիկ Հայիմ Ռեվիվո 22րդ վայրկեանին գլուխով նշանակեց հիւրընկալ կազմին եւ մրցումին առաջին կողը, սակայն անոր նշանակած կոլէն հինգ վայրկեան ետք Լուիս Էնրիքէ Մարթինէս նշանակեց «Պարսա»ի հաւասարութեան կողը. ան կը նշանակէր այս եղանակի իր 16րդ կողը:

Վիկոյի երկրորդ կողը չուշացաւ, երբ ռուս միջազգային միջնապահ Ալեքսանտր Մոսթովոյ նշանակեց 2-1ի կողը (32րդ): Պրագիլիացի միջնապահ Մագինիօ, որ խումբին խմբապետն էր, նշանակեց իր կազմին 3րդ կողը (70րդ):

Շատեր այն համոզումը ունին, որ 1994ի Մոնտիալին մասնակցած Մագինիօ, անպայման պէտք է, որ նկատի առնուի Պրագիլիոյ ազգային խումբի մարգիչ Մարիօ Զագալոյի կողմէ, մասնակցելու համար 1998ի Մոնտիալին:

Երկրորդ դիրքը գրաւող Պարսելոնա (4րդ եւ 8րդ) եւ Այաքս Ամսթերտամ (5րդ) նշանակած հին Պրպպաոյի առաջին երեք կողերը:

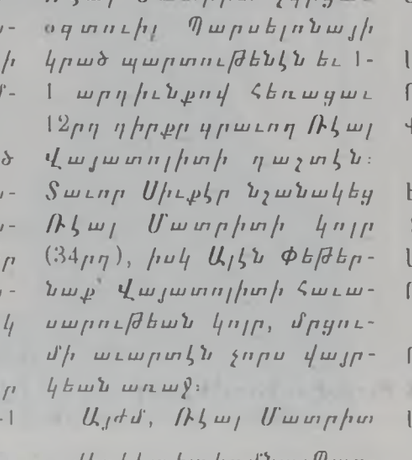
Ռէալ Պեթիս 1-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Վալենսիան: Օլի Ալվարէս նշանակեց մրցումին միակ կողը (79րդ):

Տեփորթիւս Քորունա 2-0 արդիւնքով պարտուած հեռացաւ Էսփանիոլի դաշտէն: Խուան Էսնայտէր (16րդ՝ փենալթիով) եւ Նենատ Փրայիա (62րդ) նշանակեցին Էսփանիոլի կողերը:

Ստորեւ՝ 31րդ հանգրուանի մրցումներուն թեքնիք արդիւնքները.-

Սելթա Վիկո - Պարսելոնա	3-1
Աթլեթիքօ Պիլպաօ - Ռասինկ Սանթանտեր	4-3
Քոմփոսթելա - Սալամանքա	2-0
Էսփանիոլ - Տեփորթիւս Քորունա	2-0
Մերիտա - Թեներիֆէ	1-1
Ռեալ Սոսիէտատ - Մայորքա	0-1
Ռեալ Սարագոսա - Սփորթինկ Խիխոն	0-0
Աթլեթիքօ Մատրիտ - Ռեալ Սոսիէտատ	2-2
Ռեալ Պեթիս - Վալենսիա	1-0
Ռեալ Վալլատոլիտ - Ռեալ Մատրիտ	1-1

ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄ	ԿԷՏ
1.- Պարսելոնա	61
2.- Ռէալ Մատրիտ	55
3.- Ռէալ Սոսիետատ	51
4.- Սելթա Վիկո	51
5.- Ռէալ Պեթիս	50
.....	
8.- Աթլեթիքօ Մատրիտ	47
9.- Վալենսիա	45
.....	
17.- Սալամանքա	34
18.- Թեներիֆէ	33
19.- Ռասինկ Սանթանտէր	32
20.- Սփորթինկ Խիխոն	9

Մափինիօ

Կէօրերս

ՌՈՒՍԻոՅ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱԿՍԱՒ

Ռուսիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան Ա. հանգրուանի մրցումները սկսան անցեալ շաբաթավերջին:

Ախոյեան Սպարտակ Մոսկուա իր առաջին մրցումին 2-1 արդիւնքով պարտութիւն մը կրեց Զենիթ Ս. Փեթերսպուրկէն. այս վերջինին դաշտին վրայ:

Հակառակ անոր, որ Իլիա Յիմպալար նշանակեց Սպարտակի եւ մրցումին առաջին կողը (6րդ). սակայն 32րդ եւ (70րդ *փենալթիով*) վայրկեաններուն անոր կազմը երկու կող ստանալէ ետք. պարտուած հեռացաւ Փեթերսպուրկի դաշտէն:

Լոքոմոթիւ Մոսկուա լաւ ձեւով սկսաւ. երբ 4-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Թիւմէնը:

Ստորեւ՝ Ա. հանգրուանի մրցումներուն *թեքնիք* արդիւնքները.-

Ռոսթսելմաշ Ռոսթով - Ռոթոր Վոլկոկրատ	2-2
Զենիթ Ս. Փեթերսպուրկ - Սպարտակ Մոսկուա	2-1
Լոքոմոթիւ Մոսկուա - Թիւմէն	4-0
Շինիք Եարոսլալ - Թորփետո Մոսկուա	1-0
Ձերնոմորէց Նովորոսիսք - Մոսկուայի Բանակայիններ	1-1
Տինամօ Մոսկուա - Պալթիքա Քալինինկրատ	1-1
Ժեմշուժինա Սոչի - Քրիլիա Սովիեթով Սամարա	0-2
Ալանիա Վլատիքաւքազ - Ուրալան Էլիսթա	1-0

ՀՈԼԱՆԴԱՅԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՅԱՔՍ ՏԱՍԸ ՄԱՐՋԻԿՈՎ ՊԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՏՆԵՑ ԹՎԵՆԹԷՆ

Հոլանտայի ախոյեանութեան 27րդ հանգրուանի մրցումներուն, պարագլուխի դիրքը գրաւող Այաքս Ամսթերտամ արձանագրեց այս եղանակի իր 23րդ յաղթանակը. 2 - 1 արդիւնքով յաղթական վերադառնալէ ետք Թվենթեի (10րդ) դաշտէն:

19րդ վայրկեանին, Այաքսի մարզիկներէն Սանտէյ Օլիսեհ իր երկրորդ դեղին քարտը ստանալով դաշտէն վտարուեցաւ: Վատահաբար անոր դաշտէն վտարումը պահ մը նեղ կացութեան մատնեց հիւր կազմը. որ 36րդ վայրկեանին կոլ մը ստացաւ իր բերդէն ներս: Սակայն երեք վայրկեան ետք, Շոթա Արվելաձէ նշանակեց հաւասարութեան կողը, ան կը նշանակէր այս եղանակի իր 15րդ կողը:

64րդ վայրկեանին Ֆինլանտացի Եարի Լիթմանէնն նշանակեց Այաքսի յաղթանակի կողը (*լուպով*). ան կը նշանակէր այս եղանակի իր 12րդ կողը:

Իր արձանագրած այս յաղթանակէն ետք, Այաքս, որ մրցում մը նուազ կատարած է, այժմ ինք կէտի առաւելութիւն մը ունեցաւ իր անմիջական միակ մրցակիցին Փ.Ս.Վ. Այնտհովընի վրայ, որ իր կարգին 2 - 1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Նայմիկընը (12րդ):

41րդ վայրկեանին, Ֆիլիփ Քոքու *փենալթիով* նշանակեց Փ.Ս.Վ.ի առաջին կողը. սակայն 54րդ վայրկեանին հիւր կազմը նշանակեց հաւասարութեան կողը: Պելճիքացի միջազգային մարզիկ Ժիլ Տը Պիլտը. որ վերադարձած էր դաշտ (վիրաւոր) նշանակեց Փ.Ս.Վ.ի յաղթանակի կողը (75րդ):

3րդ դիրքը գրաւող Ֆեյէնուրտ Ռոթերտամ 5 - 0 արդիւնքով ծանր պարտութեան մատնեց վերջին դիրքը գրաւող Վոլենտամը: Ժան Փօլ Վան Կասթել (45րդ եւ 60րդ՝ երկուքն ալ *փենալթիով*), Ժան Կուլթպարկ (78րդ՝ սխալմամբ իր բերդէն ներս), Ռուպին Նելիս (83րդ) եւ Փապլօ Սանչէս (88րդ) նշանակեցին Ֆեյէնուրտի հինգ անպատասխան կողերը:

Հոլանտայի ախոյեանութեան աւարտին, վերջին դիրքը գրաւողը կը փոխադրուի Բ. դասակարգ: 16րդ եւ 17րդ դիրքերը գրաւողները *փլէյ-օֆֆի* մրցում կը կատարեն Բ. դասակարգի առաջին վեց դիրքերը գրաւող կազմերուն հետ. որոնցմէ երկուքը միայն կը բարձրանայ Ա. դասակարգ:

Ստորեւ՝ 27րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Վալվիք - Տի,օթինչէմ	4 - 1
Վիլեմ Թիլպուրկ - Իւթրեխթ	3 - 2
Թվենթէ - Այաքս Ամսթերտամ	1 - 2
Ֆեյէնուրտ Ռոթերտամ - Վոլենտամ	5 - 0
Փ.Ս.Վ. Այնտհովընն - Նայմիկընն	2 - 1
Սփարթա Ռոթերտամ - Վիթէս Արնհէմ	1 - 1
Ռուտա Քերքրատէ - Պրետա	0 - 0

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ	*ԿԷՏ*
1.- Այաքս Ամսթերտամ	*71*
2.- Փ.Ս.Վ. Այնտհովընն	*62*
3.- Ֆեյէնուրտ Ռոթերտամ	*51*
4.- Հիրենվին	*47*
5.- Վիթէս Արնհէմ	*46*
.....	
15.- Կրոնինկընն	*26*
16.- Մաասթրիխթ	*25*
17.- Վալվիք	*24*
18.- Վոլենտամ	*18*

ՃԱՓՈՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՔԱՇԻՄԱ՝ ԱՌԱՋԻՆ ԴԻՐՔԻ ՎՐԱՅ

Ճափոնի Ֆութպոլի ախոյեանութեան երկրորդ շաբթուան մրցումներուն Քաշիմա Անթլըրզ 3-1 արդիւնքով յաղթելէ ետք Բ. դասակարգէն նոր բարձրացած Սափորօ Քոնսաթոլէին, գրաւեց դասաւորման պարագլուխի դիրքը, կոլ-տարբերութեամբ, գերազանցելէ ետք Հիրաթսուքան, որ իր կարգին, յաղթեց Վիսել Քոպէին:

Երկրորդ շաբթուան մրցումներուն *թեքնիք* արդիւնքները են.-

Սերեզօ Օզաքա - Եոքոհամա Մարինոս	*4-3*
Քոնսաոտոլէ Սափորօ - Քաշիմա Անթլըրզ	*1-3*
Եոքոհամա Ֆլուկըզ - Ուրաուա	*0-2*
Իշիհարա - Նակոյա Կրամփուս	*1-2*
Քիոթօ - Շիմիձզու Էսփարս	*1-0*
Սանֆրիչէ - Կամըսա Օզաքա	*0-1*
Վերտի Քաուազաքի - Ժուբիլօ Իուաթա	*1-0*
Վիսել Քոպէ - Պելմարէ	*1-2*
Աւիսպա - Քաշիուա Ռէյսոլ	*0-0*
(Քաշիուա փենալթիներով յաղթական)	

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1) Քաշիմա	*6*
2) Հիրաթսուքա	*6*
3) Ուրաուա	*6*
4) Սերեզօ Օզաքա	*6*
5) Նիմիձզու	*3*

Մարզական Մարզական

ԵՒՐ. Է. ԷՖ. Ա.Ի ՄՐՑԱՇԱՐՔ

ԱՅՍՕՐ՝ ԻՆԹԷՐ ՄԻԼԱՆ - ՍՊԱՐՏԱԿ ՄՈՍԿՈՒԱ ԵՒ ԱԹԼԵԹԻՔՕ ՄԱՏՐԻՏ - ԼԱՑԻՕ ՌՈՄԱ

Այսօր կը սկսի Եւրոպայի 3 բաժակներէն Եուր. Է. Էֆ. Ա.ի մրցաշարքի կիսաւարտականի հանգըրուանը:

●ԻՏԱԼԻՈՅ մէջ Ինթէր Միլան պիտի հիւրընկալէ Ռուսիոյ Սպարտակ Մոսկուան: Ինթէր պէտք է անընդհատ յարձակի՝ նկատի ունենալով, որ դարձին Ռուսիոյ մէջ շատ դժուար է խաղալը ձիւնին վրայ:

Միջնապահներ Ֆրանչեսքօ Մորիէթ եւ արժանթինցի Տիեկօ Սիմէոնէ, որոնք այժմու ամէնէն լաւ մարզիկներն են, պիտի բացակային Ինթերի կազմէն մէկ մրցումով կախակայուած ըլլալնուն պատճառով: Մինչ այդ փորթուգալցի Փաուլօ Սուսա, իր կարգին, լաւ օրերու մէջ է, բայց տարեշրջանի սկիզբը Տորթմունտի հետ ըլլալով չի կրնար Եւրոպայի մրցաշարքերուն մասնակցիլ:

Ստորեւ՝ հաւանական կազմերը.

ԻՆԹԷՐ ՄԻԼԱՆ.- Փալիուքա - Պերկոմի, Ուէսթ, Քոլոնեզէ, Զանեթի - Քոէ, Զէ Էլիա, Ուինթըր - Ռոնալտօ եւ Սամորանօ:

ՍՊԱՐՏԱԿ ՄՈՍԿՈՒԱ.- Ֆիլիմոնով - Անաքով, Եւսեեւ, Խլեսթով, Ռոմասչենքօ - Քիշինով, Ալենիչեւ, Թիխոնով, Ցիմպալար - Թիթով եւ Շիրքօ:

●ՍՊԱՆԻՈՅ մէջ Աթլեթիքօ Մատրիտ պիտի հիւրընկալէ Իտալիոյ Լացիօ Ռոման:

Սպանացիք կարելի եղածին չափ կոլ պէտք է նշանակեն՝ նկատի ունենալով, որ Հոմի մէջ դժուար պիտի ըլլայ այդ մէկը:

Այսօրուան մրցումին ապանացի ամէնէն վտանգաւոր յառաջապահը՝ Քիքօ պիտի բացակայի 2 դեղին *քարտ* ունենալուն պատճառով:

Ստորեւ՝ հաւանական կազմերը.

ԱԹԼԵԹԻՔՕ ՄԱՏՐԻՏ.- Խարօ - Ակիլէրա, Փրոտան, Սանթի, Կելի - Քաւինեռօ, Փանթիչ, Պէյպըր, Վիաքայսօ - Լարտին, Վիէրի:

ԼԱՑԻՕ ՌՈՄԱ.- Մարքեճիանի - Ֆաւալի, Չաթ. Նեկրօ, Կրանտոնի - Ներվեր, Եուկովիչ, Վենթուրին, Ֆուկըր - Մանչինի եւ Պոքսիչ:

ՍԱԿԱՒՐԱՆ

Պէյրութի սակարանին մէջ օտար դրամանիշերու փակման սակագիները հետեւեալներն էին երէկ.

Սուրիական ֆունտի	32,64 - 34,68 լ.ո.
Իրաքեան տինար	50,00 - 51,00 լ.ո.
Պահրէյնեան տինար	4033,77 - 4037,81 լ.ո.
Քուէյթեան տինար	4979,97 -4983,99 լ.ո.
Յորդանեանեան տինար	2139,54-2143,58 լ.ո.
Ա. Մ. Էմիրութեանց տիրհամ	412,63 - 416,67 լ.ո.
Սէուտական ռիալ	403,10 - 407,10 լ.ո.
Օմանեան ռիալ	3653,82 -3657,86 լ.ո.
Քաթարեան ռիալ	415,25 - 419,29 լ.ո.
Եգիպտական կինէ	443,28 - 447,32 լ.ո.
Անգլիական սթերլին	2554,76 - 2558,80 լ.ո.
Գերմանական մարք	827,72 - 831,76 լ.ո.
Հոլանտական ֆլորէն	733,19 - 737,21 լ.ո.
Ֆրանսական ֆրանք	245,28 - 249,37 լ.ո.
Զուիցերիական ֆրանք	1005,61 - 1009,65 լ.ո.
Պելճիքական ֆրանք	38,10 - 42,60 լ.ո.
Դանիական քուրոն	216,21 - 220,10 լ.ո.
Շուէտական քուրոն	191,89 - 195,93 լ.ո.
Սպանական փեզեթա	7,80 - 11,84 լ.ո.
Թրքական լիրա	0.0065 - 0.0085 լ.ո.
Կիպրական ֆունտ	2843,86 -2847,88 լ.ո.
Իտալական հազար լիր	838,00 -842,00 լ.ո.
Ճափոնական հազար եէն	11052- 11056 լ.ո.
Ափրիկեան հազար ֆրանք	2478,00 - 2482,00 լ.ո.
Ամերիկեան տոլար	1516,50 - 1526,50 լ.ո.
Քանատական տոլար	1071,14 - 1075,18 լ.ո.
Աւստրալիական տոլար	1006,24 -1010,28 լ.ո.

● ՈՍԿԻ

Անգլիական մէկ ոսկի	122,000 - 132,000 լ.ո.
Իրանեան մէկ ոսկի	112,000 - 122,000 լ.ո.
Օմանեան մէկ ոսկի	97,000 -100,000 լ.ո.
Մեքսիքական փեսոս	540,000 - 550,000 լ.ո.
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ ոսկի	14,100,000 - 14,600,000 լ.ո.
Մէկ օնս ոսկի	299,14$ - 303,18 $
Մէկ օնս արծաթ	6,34 $ - 6,38 $

● ՍԱԼԻՏԵՐԻ ԲԱԺԱՆԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

	Գինի Ա. ճշդում	Գինի Բ. ճշդում
Ա. կարգի բաժնեթուղթ	12 00	12 1/4
Բ. կարգի բաժնեթուղթ	12 1/2	12 1/2

ՊԱՄՔԵԹՊՈԼ

ՍԱԺԷՍ՝ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱԽՈՅԵԱՆ

Պատմութեան մէջ առաջին անգամ բլայով լիրանանեան խումբ մը հանդիսացաւ արաբական աշխարհի ախոյեան, չնորհիւ Լիբանանի այժմու որոշապէս յաւագոյն կազմին՝ Սաժէսի, որ երէկ գիշեր Ղագիրի մէջ աւարտական մրցումին պարտութեան մատնեց այճերիական Պուֆարիքը եւ բարձր պահեց Լիբանանի դրօշը:

Ամբողջ Ա. կիսախաղին հիւր կազմը ձեռք առաւ մրցումին դեկը եւ տիրապետեց դաշտին. անիկա կեղեցիկ խաղարկութենէ եւս ձկտիտաւաւերութեամբ աւարտեց կիսախաղը:

Բ. կիսախաղին, երբ կը կարծուէր, թէ լիրանանեան կազմը կորնչուցած էր յաղթելու կամքն ու կորովը, յանկարծ պատկերը չրջուեցաւ եւ Սաժէս վերագտաւ իր այն բարձր մակարդակը, որ ցուցաբերած էր ամբողջ ախոյեանութեան ընթացքին: Պէտք է ըսել, որ այս կացութիւնը չրջուած էր ի նպաստ Սաժէսի այն պահուն առաւելարար, երբ անհամուտզեղ միջադէպի մը պատճառով, մրցումը վերսկսած էր, չուրջ 5 վայրկեան ընդմիջումէ ետք:

Վերջապէս մրցումը աւարտեցաւ Սաժէսի հանդիստ յաղթանակով՝ 80-72 արդիւնքով:

Երկկուան մրցումին ականատես էր նաեւ ազն անձնախրնթաց մթնոլորտը, որ հաւանարար դէմ վերջին տարիներուն տեսի չէր ունեցած Լիբանանի տարածքին: Ոչ միայն դաշտը խռնուած, էշրեֆիէի Սաժէս պատրոնին չրջափակը ողողած համակիրներով, փողոցներն ու թաղերը անցնարար չրջող խմբակները, այլեւ ամբողջ մայրաքաղաքին ու չրջակայքի քաղաքացիները առաւօտեան կանուխ ժամերէն իսկ «կինովցած» էին կարծէք «կանխիկ» յաղթանակով:

Իսկ ամբողջ գիշերը տեղի ունեցած մեծ տնախրմբութիւնը՝ անկարագրելի էր պարզապէս:

Ոգեւորեալ է «կանաչներ»ուն այս իրագործումը, ի չահ լիբանանեան մարզական կեանքի վերելքին դրական հանգրապէս եւ պատքեթպոլին յատկապէս:

ՄԱՆՉԵՍԹԸՐ Կ'ՈՒԶԷ ԵՐԿԱՐԱՁԳԵԼ ՊԵՔՀԱՄԻ, ՍՔՈԼՋԻ ԵՒ ՊԱԹԻ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Մանչեսթըր Եունայթըտի պատասխանատուները շաբաթավերջին յայտնեցին, թէ ամէն ձիգ ի գործ կը դնեն իրենց կազմէն ներս պահելու՝ միջնապահներ Տէյվիտ Պեքհամը, Փոլ Սքոլզը եւ Նիքի Պաթը:Այս գծով ամէնէն աւելի աշխատանք կը տանի մարզիչ Ալեքս Ֆերկիւսընն:

Ֆերկիւսընն

Մարզիկները արդէն իսկ երկու տարի առաջ իրենց պայմանագրութիւնները երկարաձգած էին մինչեւ 2001 թուականը, սակայն եթէ անոնք հաւանական գտնուին իրենց պայմանագրութիւնները երկարաձգել մինչեւ 2003 թուականը՝ պիտի կրեն Մանչեսթըրի շապիկը:

Կերի եւ Ֆիլ Նեվիլ եղբայրները արդէն իսկ եօթը տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրեցին Եունայթըտի հետ:

Եունայթըտի պատասխանատուները յայտնեցին նաեւ, որ երկու տարիով երկարաձգած են իրենց պայմանագրութիւնը ճափոնական «Շարփ» ընկերութեան հետ:

ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Լոնտոնի սակարանին մէջ դրամանիշերու փոխանակման սակը նետեւեալ երեկ կեսօրին.

Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.

Քանատական տոլար	1.4215/20
Գերմանական մարք	1.8477/82
Հոլանտական ֆլորէն	2.0822/27
Զուիցերիական ֆրանք	1.5240/50
Պելճիքական ֆրանք	38.11/12
Ֆրանսական ֆրանք	6.1901/22
Իտալական լիր	1821.5/2.3
Ճափոնական եէն	132.04/09
Շուէտական քուրոն	7.9402/02
Նորվեկական քուրոն	7.6030/60
Դանիական քուրոն	7.0409/29
Մէկ սթերլին	1.6773/83
●Մէկ օնս ոսկի	301.60/10$

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՆԱԻԱՀԱՆԳԻՍՍ

ՆՈՐ ԺԱՄԱՆԱԿ ՆԱԻԵՐ

ԱՆՈՒՆ	ՆԱԻԱՄԱՏՈՅՑ	ԲԵՌ (ԹՈՆ)	ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
Ալֆիթ	7	3468 այլապան	Պ. Ու. Մ. Ա.
Փիս Եավորով	14	2500 այլապան	Ժապայիրի
Սի Պրիզ	10	ինքնաշարժներ	Քըրտահի
Պատըր Սալամ	12	100 արջառ	Պըրժաուի
Համժ Սայիտ	13	100 արջառ	Պըրժաուի
Ատրիաթիք Սթար	13	1050 այլապան	Մըքաուի
Ալ Հարէս	13	2500 երկաթ	Լիպանիա
Ալեքսի Քոթինով	10	685 այլապան	Թաւաւոն
Սան Քաւթոր	10	250 այլապան	Եունիշիփ
Պըտուր	6	750 բանջարեղէն	Ապու Ռըժէյլի
Համժ Անուար	6	բեռնաւորուելու	Պատըր
Շըրուք-1	7	350 բանջարեղէն	Պատըր

ՄԵԿՆԱԾ ՆԱԻԵՐ

Սի Պրիզ, Փիս Եավորով, Լիպա, Քափթըն Հասան, Սուհա, Խալիֆա-1:

ՍՊԱՍՈՒՈՂ ՆԱԻԵՐ

ԱՆՈՒՆ	ՄԵԿՆԱԿԷՏ	ԲԵՌ (ԹՈՆ)	ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
Փալմիրա	Սեւասթոփոլ	4970 երկաթ	Մարիթիմ
Ռոկան	Սեթ	300 արջառ	Ռասէմ
Ֆեոըրմէյտ	Լիմասոլ	300 այլապան	Պուլթրոս
Ատրիաթիք Քուին	ձիրթորս	1780 այլապան	Մըքաուի
Սելթիք	ձիրթորս	1890 այլապան	Մըքաուի
Ամպասատոր			
Սթանքօ Սթայքով	Աղեքսանդրիա	1200 այլապան	Ժապայիրի
Փայոնիր	Լիմասոլ	3500 այլապան	Ժապայիրի
Հաչէնտ	Մերսին	5000 գարի	Շաար
Ֆիրապ	Աղեքսանդրիա	500 քար	Ապու Ռըժէյլի
Ֆասթ Նավիկէյթըր	Լաթաքիա	200 այլապան	Ֆասթ
Ֆասթ Չալէնճըր	Լաթաքիա	1500 այլապան	Ֆասթ

ԹԵՆԻՍ

ՌԻՈՍ ՅԱՂԹԵՑ ԱՂԱՍԻԻ ԵՒ ԴԱՐՁԱՒ ԹԻՒ 1 *ԹԵՆԻՍՄԷՆ*ԸՐ

Ջիլիկի Մարսելօ Ռիոս երէկ դարձաւ աշխարհի թիւ 1 թենիսմէնը, չահելէ եօք Քի Պիսքէյնի Լիփըճի մրցաշարքը:

Ռիոս աւարտականին 7-5, 6-3 եւ 6-4 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Անտրէ Ագասին եւ կէտերով գերազանցեց Փիթ Սամփրասը տղոց դասաւորման մէջ:

Կիսաւարտականին Ռիոս դուրս ձգած էր բրիտանացի Թիմ Հենմընը (6-2, 4-6 եւ 6-0), մինչ Ագասի՝ սպանացի Այեքս Քորեթիան (6-4 եւ 6-0):

Ռիոս դարձաւ առաջին հարաւային ամերիկացին, որ տղոց պարապլուխի դիրքը կը գրաւէ:

Ան դարձաւ նաեւ առաջին թիւ 1 Իվան Լենտրլէն ի վեր (1983), որ այս դիրքը կը գրաւէ առանց որեւէ Կրանի-Շելեմի մրցաշարք չահելու: Բայց Լենտրլ մինչեւ թիւ 1 ըլլալը 30 մրցաշարքի տիտղոս չահած կր: Մինչ Ռիոսի երկկուան յաղթանակը անոր ասպարէզի միայն ձրդն կր:

ՈՎ Է ՄԱՐՍԵԼՕ ՌԻՈՍ

Ռիոս ձնած է Սանթիակօ, 1975ին: Ան 1.75 մեթր հասակ ունի եւ կր կշռէ 63 քկ.: Ռիոս ձախլիկ է եւ արհեստավարժ դարձած է 1994ին: 5 տարուան ընթացքին ան 8 տիտղոս չահած է: Ռիոս հասած է նաեւ Աւստրալիոյ թենիսի մրցաշարքի աւարտականին (անցեալ Յունուարին): Մինչեւ այսօր ան 3.73 միլիոն ամերիկեան տոլար չահած է:

1993ին ան չահած է երիտասարդներուն Եուր. Էս. Օփըն մրցաշարքը եւ նոյն տարին թիւ 1 երիտասարդ թենիսմէնն էր: Բայց մինչեւ 1998 չէ կրցած իր վրայ դրուած յոյսերը իրականացնել:

Ստորեւ տղոց թիւ 1երը 1973 ի վեր (երբ դասաւորումներու դրութիւնը սկսաւ).

1973 Օպոստաս - Իլիէ Նաստասէ (Ռումանիա), 40 չարաթ մնաց առաջին:

1974 Յունիս - Ճոն Նիւքոմպ (Աւստրալիա), 8 չարաթ:

1974 Յուլիս - Ճիմի Քանորզ (Մ. Ն.) 160 չարաթ: Ան 9 անգամ առաջին դիրքը գրաւեց եւ ընդամէնը 268 չարաթ:

1977 Օգոստոս - Պորն Պորկ (Շուէտ) 1 չարաթ: Ան 6 անգամ առաջին դիրքը գրաւեց եւ ընդամէնը 109 չարաթ:

1980 Մարտ - Ճոն Մաքընրոս (Մ. Ն.) 3 չարաթ: Ան 14 անգամ առաջին դիրքը գրաւեց եւ ընդամէնը 170 չարաթ:

1983 Փեթրուար - Իվան Լենտրլ (Չեխոսլովաքիա - Մ. Ն.) 11 չարաթ: 8 անգամ առաջին դիրքը գրաւեց եւ ընդամէնը 270 չարաթ (մրցանիշ):

1988 Սեպտեմբեր - Մաթս Ուիլանտըր (Շուէտ) 20 չարաթ:

1990 Օգոստոս - Շթեֆան Էտպէրկ (Շուէտ) 24 չարաթ: Ան 5 անգամ առաջին դիրքը գրաւեց եւ ընդամէնը 72 չարաթ:

1991 Յունուար - Պորիս Պեքըր (Գերմանիա) 3 չարաթ: Ան 2 անգամ առաջին դիրքը գրաւեց եւ ընդամէնը 12 չարաթ:

1992 Փեթրուար - Ճիմ Քուրիր (Մ. Ն.) 6 չարաթ: Ան 4 անգամ առաջին դիրքը գրաւեց եւ ընդամէնը 58 չարաթ:

1993 Ապրիլ - Փիթ Սամփրաս (Մ. Ն.) 19 չարաթ: Ան 5 անգամ առաջին դիրքը գրաւեց եւ ընդամէնը 218 չարաթ:

1995 Ապրիլ - Անտրէ Ագասի (Մ. Ն.) 30 չարաթ: 2 անգամ առաջին դիրքը գրաւեց եւ ընդամէնը 32 չարաթ:

1996 Փեթրուար - Թոմաս Մուսթըր (Աւստրիա) 1 չարաթ: 2 անգամ առաջին դիրքը գրաւեց եւ ընդամէնը 6 չարաթ:

1998 Մարտ - Մարսելօ Ռիոս (Ջիլի):

Ստորեւ այս չարթուան տղոց եւ սպիկանց յաւագոյն 10ր.

●ՏՂԱՔ

	կէտ
1.- Մարսելօ Ռիոս (Ջիլի)	3645
2.- Փիթ Սամփրաս (Մ. Ն.)	3600
3.- Փեթր Քորդա (Չեխիա)	3443
4.- Փաթրիք Ռաֆթըր (Աւստրալիա)	3211
5.- Կրեկ Ռուսեթսքի (Քրիտանիա)	3094
6.- Եեվգենի Քաֆելնիքով (Ռուսիա)	3027
7.- Այեքս Քորեթիա (Սպանիա)	2703
8.- Եոհաան Պիորքման (Շուէտ)	2663
9.- Ռիչըրտ Քրայչէք (Հոլանտա)	2308
10.- Կուսթաւս Քուերթըն (Պրազիլիա)	2262

●ԱՂՋԻԿՆԵՐ

	կէտ
1.- Մարթինա Հինկիս (Զուիցերիա)	5875
2.- Լինտսի Տեվընփորթ (Մ. Ն.)	4148
3.- Եաննա Նովոթնա (Չեխիա)	3810
4.- Ամանտա Քոյչըր (Հարաւ. Ափրիկէ)	2862
5.- Արանչա Սանչէս (Սպանիա)	2731
6.- Մոնիքա Սելէշ (Մ. Ն.)	2718
7.- Մարի Փիրս (Ֆրանսա)	2690
8.- Իվա Մայոլի (Խրուաթիա)	2563
9.- Քոնչիթա Մարթինէս (Սպանիա)	2514
10.- Վինըս Ուիլիամս (Մ. Ն.)	2360

ՀԱՅ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ

ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ

ԲԱՐՁՐ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ

(28-30 ՄԱՅԻՍԻ)

ԵՒ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՏՕԱՄԵԶԿԻ ԱՌԹԻՒ

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԴԷՊԻ ՀԱՅՐԵՆԻՔ

(24 ՄԱՅԻՍ - 6 ՅՈՒՆԻՍ)

ՄԻԱԽԱՄԱՆԱԿ՝

ԱՃԻՒՆՆԵՐՈՒ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՍԵՐՈԲ ԱՂԲԻՒՐԻ
ԿՈՂԱԿԻՑ, ԱՆՁՈՒԳԱԿԱՆ ՀԵՐՈՍՈՒՀԻ

ՍՕՍԷ ՄԱՅՐԻԿԻ

ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ, ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ԹԱՂՈՒՄ ԵՌԱԲԼՈՒՐԻ ԱՆՄԱՀՆԵՐՈՒ ԿՈՂՔԻՆ

Հայաստան 14 օր կեցութիւն եւ երթուդարձ ամբողջական՝ 770 ամերիկեան տոլար՝ ներառեալ՝ 2 ճոգինոց սենեակի մէջ, ներառեալ՝ օրական նախաճաշ եւ ճաշ. շրջագայութիւն՝ Էջմիածին. Գառնի. Գեղարդ. Զաւկեզուռ. Տաթեւի վանք. Սաւաթիլ. Անի. Դիլիջան եւ այլ տեսարժան վայրեր. ազատ մուտք գեղարուեստական 2 ներկայացումներու (օփերա կամ նուագահանդէս): Գիտաժողովի մասնակցութեան ամբողջական՝ 30 ամերիկեան տոլար: Մասնակցողները պէտք է ունենան ի գօրու անցագիր եւ վիզա: Վճարումները պէտք է լրիւ կատարուին մինչեւ 10 Ապրիլ: Մասնակցողները պիտի ստանան ուխտագնացութեան մանրամասն ժամանակացոյցը, անհրաժեշտ տեղեկութիւններ եւ մասնակցութեան վաւերագիր: Փափաքողները կրնան երկարածգել իրենց կեցութիւնը Հայաստանի մէջ: Զանազան երկիրներէ ներգաղթողներու եւ մեկնումի թուականները կրնան տարբերիլ. սակայն մասնակցողները պիտի չզրկուին ուխտագնացութեան պտոյտներէն:

Արձանագրութեան համար դիմել տեղւոյն ՀՕՄի գրասենեակը. հեռ. 265359:

ԱՐԵՒԱԳԱԼԻ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ՍՈՒՐԲ ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՋ

Ուրախութեամբ կը տեղեկացնենք մեր սիրելի ժողովուրդին, որ Չորեքշաբթի, 1 Ապրիլ 1998, առաւօտեան ժամը 8ին, Արեւագալի արարողութիւն տեղի պիտի ունենայ Նոր Սիսի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ:

Պիտի քարոզէ՝
Տ. ՊԱՐԹԵՒ ԱԲԵՂ. ԿԻԼԻՒԻՄԵԱՆ

Այս առիթով, սիրով կը հրաւիրենք մեր բարեպաշտ հաւատացեալներուն, ներկայ գտնուելու եւ լսելու օրուան քարոզը:

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՀԱՄԲԻԿ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆԻ ՆՈՐ ՀԱՍՑԷՆ

HAMPIG SASSOUNIAN
C 88440
CA STATE PRISON
D4- 240
44750 60TH STR.
WEST PLANCASTER CA 93536

ԱԶԴԱԿԻ ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻՒԵՐԸ

«ԱԶԴԱԿ»ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն. 258526, 260115 եւ 241274:

ՍԱՀԱԶԴ

Տիկին Զուարթ Աչճեան եւ գաւակները՝
Սրբուհի, Անի եւ Արա
Տէր եւ տիկին Խաչիկ Պագրամեան եւ գաւակունք
Տիկին Նուարդ Մայիսեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Յակոբ Փաշայեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Վագգէն Փաշայեան եւ գաւակունք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, աներոջ, քեռայրին եւ հարազատին՝

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԱՉՃԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ Հալէպ, 1926)

մահը, որ պատահեցաւ կիրակի, 29 Մարտ 1998, յետ կարճատեւ հիւանդութեան, Օլպրնի մէջ (Ամերիկա):

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի Երեքշաբթի, 31 Մարտ 1998, Օլպրնի (Ամերիկա) Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ:

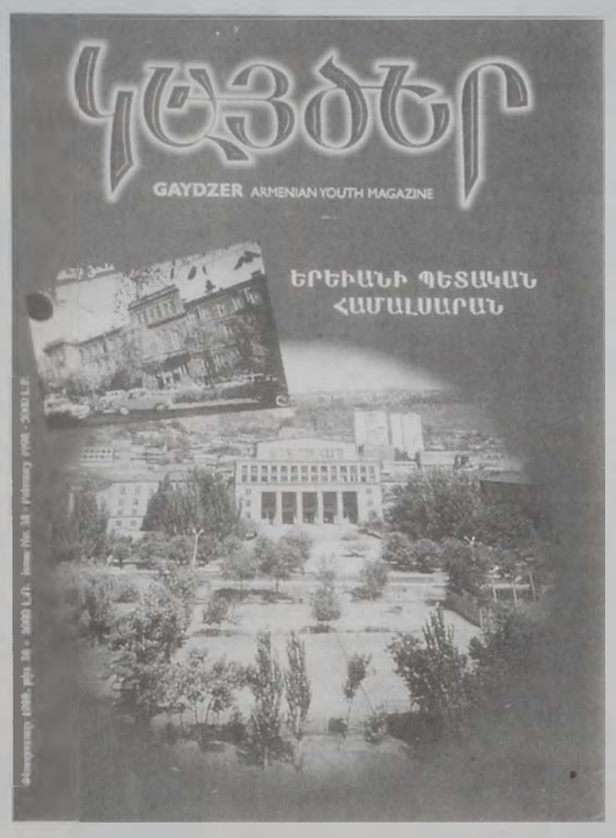
- Ներկայս ընդունիլ իրրեւ մաուզդ:
- Յաւակցական հեռագիրներու համար FAX: 1-5182377211:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ - ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ

«ԿԱՅԾԵՐ»

ՅՈՒՆՈՒԱՐ - ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1998Ի ԹԻՒԸ

Քաղաքական. գիտական. գրական. մարզական յօդուածներու կողքին. այս համարը լուսարձակի տակ կ՚առնէ Երեւանի պետական համալսարանը:

Սոյն թիւը նաեւ կ՚ընդգրկէ մրցանք - խաղ մը: Շահող ենթական պիտի ստանայ «Tissot» վաճառանիշով ժամացոյց մը:

ՍԱԿ՝ 5000 լ.ո.

• Ստանալու համար դիմել Համազգայինի գրատեղւոյն. «Շաղգոյեան» կեդրոն. կամ «Կայծեր»ու խմբագրութիւն՝ «Շաղգոյեան» կեդրոն. 4րդ յարկ:

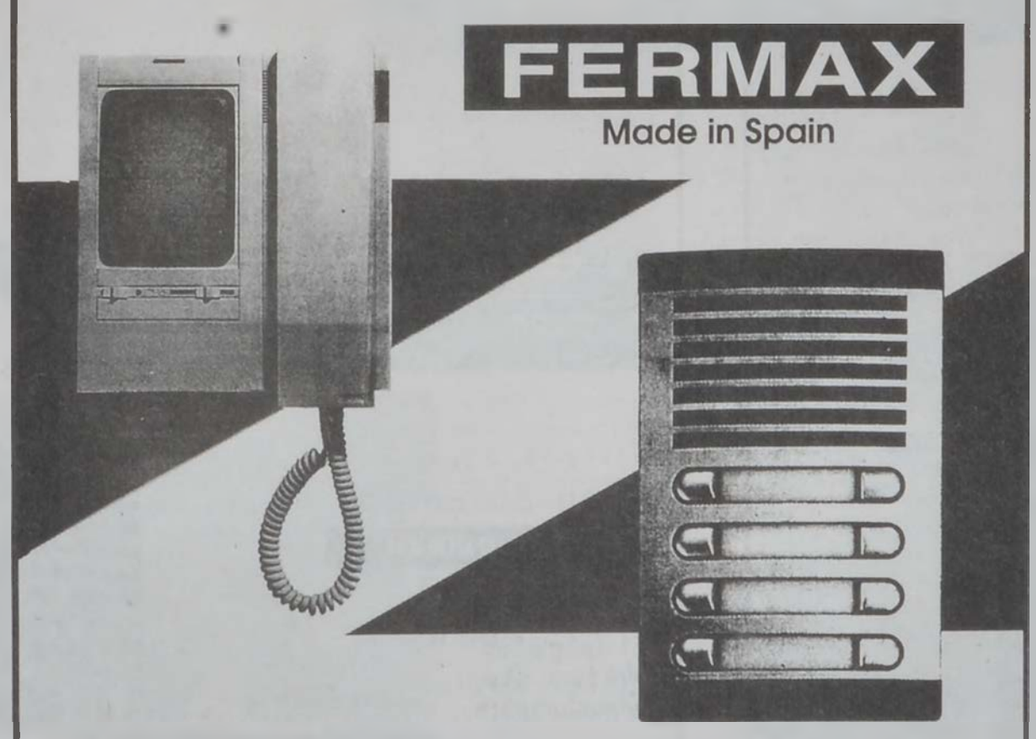
«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 5:

ՄԱՀԱԶԴԵՐԸ բացառութիւն են: Մահապդ կ՚ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ այդ հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

ara TRAVEL
•ՕԴԱՆԱՒԱՅԻՆ ՏՈՄՍԵՐ
•ԳՈՅՔԵՐՈՒ ԱՂԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
•ՆԱՄԱԿՆԵՐՈՒ ԱՐԱԳ ԱՌԱՔՈՒՄ
IATA
ARA TRAVEL, ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏ, ՆԱՄԱԿԱՏԱՆ ՇԷՆՔ,
Հեռ. 584340 - 583916 եւ 266594
FAX. 584340

The most advanced technology of Audio and Video interphones with door-lock openers.

- Elegant and compact design
-Infra - red detector CCD.
-100% weather proof
- 24 month warranty

GAS G. Ayanian & Sons
Dora, Tel: 255222/3/4/5/6 Cellular: (03) 627728/9
Gemayzeh, Tel: 447000 - 445429, Fax: (01) 265187 - 582357

Կ՚ՈՒԶՈՒԻ

•Ոսկերիչի գործատեղի մը կարիքը ունի *«գիրքոճ»* քար գամողներու եւ մոմի վրայ աշխատող օրիորդներու: Դիմել հեռ. 258120:

ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ ՄՈՒՏՔԻ ՆԻԹԱԿԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆԵՐԷՆ ՉԵՐԲԱՋԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵՑԷՔ

ԱՖՀԻԼի մօտ

•ՆՈՒԱՋԱԳՈՅՆ սակերով
•ԱՌԱՒԵԼԱԳՈՅՆ խճամբ
•Վճարման դիւրութիւններ

Հասցէ.- Ազգային Խորհուրդի շէնք, ԱՖԷՏի կից,
Հեռ. 248238, 262221:

Կ՚ՈՒԶՈՒԻՆ

•Վարպետ ոսկերիչներ *(սատաքէր)*: Դիմել՝ հեռ. 263631 թիւին:

ԾԱՆՈՒՑՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

«Ազդակ»ի էջագգային կամ առեւտրական ծանուցումներ հրատարակել փափաքողներէն կը խնդրուի ծանուցումին բնագիրը ընթեռնելի գիրով (հաստատութեանց պարագային՝ նախընտրաբար պաշտօնական թուղթի վրայ, եւ՝ հաստատուած) ներկայացնել «Ազդակ»ի ծանուցումներու գրասենեակը:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Աւագեան ընտանիք շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով եւ նուիրատուութեամբ մասնակից եղան իրենց մօր եւ հարազատին՝ ԶԱՐՈՒՀԻ ԱՒԱԳԵԱՆի մահուան առիթով:

ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՍՏՂԵՐԸ

ՀՈՒՆ (21 Մարտէն 20 Ապրիլ)

Լաւը մը պիտի առանձնաշնորհուի, որ պիտի ուրախացնէ ձեզ ամբողջ օրը: Ձեր կատարած աշխատանքները յաջողութեամբ պիտի պսակուին:

ՅՈՒԼ (21 Ապրիլէն 21 Մայիս)

Տեսի մի՛ տամ զգացումներու, ջղային տագնապներու, որոնց հետեւանքները կրնայ վնասել ձեզի: Նպատակ մի յամառիլ հարցի մը լուծման պարագային, որուն համար եարը կը զղջամ:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 Մայիսէն 21 Յունիս)

Օրը կը պահանջէ խոհեմութիւն, որովհետեւ ձեր դիմաց փափուկ հարցեր ունիք լուծելու: Վերահսկէք խօսքերը ձեր բարեկամներուն եւ գործակիցներուն, որպէսզի կարենաք վերջնական լուծումի մը յանգիլ:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 Յունիսէն 23 Յուլիս)

Շատ պիտի գնահատուիք ու պիտի գտնէք, թէ մտերիմ մարդ էք ձեր շրջապատին մէջ: Ակնկալուածները բան չէ կրնար պատկերացնել:

ԱՌԻՒԾ (24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս)

Նախածեռնութիւններ ունեցէք փարատելու անհանգստացուցիչ կացութիւն մը, ապա պիտի նկատէք, թէ ամէն իրերն ալ տարցած է, ու մտովորապէս պայծառացած է:

ԿՈՅՍ (24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)

Ունիք փափաք առանձին շարժելու, առանձին ճամբորդելու, որպէսզի հանգիստ պատանուիք դուք ձեզի եւ խոյս տաք ձեր բազմատեսակ պարտաւորութիւններէն: Երբեմն մենութիւնը օգտակար է:

ԿՇԻՌՕ (24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)

Մի՛ վախնաք կապ մը հաստատել ձեր վերակացուին, վարպետին կամ ձեր գործընկերոջ հետ, որուն պիտի հետաքրքրուին ձեր առաջարկներով եւ պիտի բնդունին ձեր տեսակէտները:

ԿԱՐԻՃ (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)

Դործի մարզին մէջ նոր նախաձեռնութիւն մը պիտի յաջողի: Եղէք ինքնավստահ ու պարզեցէք ձեր նպատակները ձեր շրջապատին մէջ, որովհետեւ մտերմակիները պիտի պաշտպանին ձեզ:

ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)

Օրը պիտի անցնի հանգիստ, որեմն ալ առաւօտեան ժամերուն: Այո՛, միաժամանակ շատ գեղեցիկ օրուան մը հանդիպելու կրնաք պրկուիլ, երբ մեծ մասամբ մտածումներու մէջ:

ԱՅԾԵԼՁԻՒՐ (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)

Պիտի յանդգնիք առանձնել պատասխանատուութիւններ, որոնք ձեր պիտոյ պիտի բանան այլ աշխատանքներ իրագործելու համար: Օրը հաւուն է, կրնաք յոգնիլ, բայց արդիւնաւէտ է այդ յոգնութիւնը: Պիտի վարձատրուիք եարը:

ՄՕՎԱՆՈՅՇ (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)

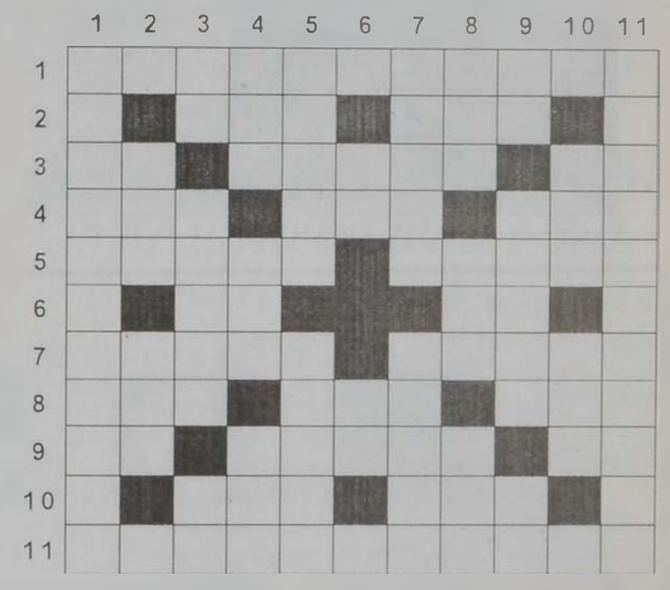
Դործի մարզին մէջ նորութիւններ պիտի ունենաք եւ շահեր: Ձեր առաջարկները պիտի ըլլան հետաքրքրական, որովհետեւ ունիք նոր միտքեր ու կանոնիք պիտի փոխանցէք ձեր շրջապատին:

ՋՈՒԿ (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)

Օրը շատ յարմար է սկսելու համար անկախ ձեռնարկ մը, որ պիտի օգնի ձեզի բօթափելու աւելորդ ծանրութիւնը, որ կը վնասէ ձեր առողջութեան:

ԽԱՉԲԱՌԻ ԹԻՒ 3938

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. *Իսկական մեծարանքի տիտղոս:*
2. *Դիրուց - Ամէնէն առաջ:*
3. *Կրկնուած բադաձայններ - Վարժ, փորձառու - Ձայնակից դիրեր:*
4. *Արական տարեանուն (հակ.) - Նոյն տառերը - Սկաուտ:*
5. *Վայրի բադ - Քիչ:*
6. *Յարաբերական դերանուն - Խաւարէն մաս մը:*
7. *Արական անուն - Վկայի կոչնակ (հակ.):*
8. *Պատուի ադամագ (հակ.) - Եղանակաւորիչ մակրայ - Խաղողի կուտ:*
9. *Էական բայ - Յիսուսի ծննդատեղին - Կրկնուած բադաձայններ:*
10. *Իսլամական համայնք - Ետին դարձած տղամարդ:*
11. *Յեղակարծ, անսպասելիօրէն հասնող:*

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. *Հինգ բաժիններէ բաղկացած:*
2. *Մաշտոցի գիւտր - Հոլովակերտ մասնիկ:*
3. *Արգելական - Պարգեւ, մաքրապրծուք - Դրկից տառեր:*
4. *Նորէն - Շին ֆէյնի գինուորական թեւր - Հայածիչ մր:*
5. *Կրճատուած - Դարիճենիի կեղեւ:*
6. *Ձայնակից դիրեր - Գրարար ու եր:*
7. *Անգրագէտ - Կապարի միջուկ:*
8. *Ասեղնակարով լեցուած կտաւ - Կէս փլատակ - Պաղանձաւ (հակ.):*
9. *Յաւի ձիչ - Արջամագիլ - Սարսափ:*
10. *Արեգակնային յոյս (հակ.) - Կայլակ:*
11. *Բաւիղ:*

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Հ	ա	ն	դ	ե	ր	Զ	ա	ր	ա	ն
2	ա	■	յ	ա	ր	■	ո	ղ	յ	■	ա
3	ր	ա	■	տ	ո	ւ	ղ	տ	■	Ժ	ո
4	ա	յ	ա	■	յ	ք	ւ	■	ն	ո	ա
5	Զ	ո	ւ	կ	ւ	■	ք	ո	ւ	ր	Զ
6	ա	■	ե	ս	■	■	■	ո	ո	■	ե
7	տ	ա	լ	ւ	ք	■	կ	ո	թ	ա	ո
8	ո	ւ	ւ	■	ե	ւ	ա	■	ա	յ	ն
9	ր	օ	■	ա	ն	ա	ր	ւ	■	լ	ա
10	դ	■	ք	ն	ւ	■	ա	ս	տ	■	ր
11	ւ	ն	ք	ն	ա	ն	պ	ա	տ	ա	կ

ԹԻՒ 3937

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

ՏԵՆԻՍ ՌՈՍ՝ ՅՈՌԵՏԵՍ

Ամերիկայի բանապնաց Տենիս Ռոս երէկ յայտարարեց, որ Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գործընթացին մէջ անել կացութիւններ կրնան նուազեցնել շրջանին մէջ խաղաղութեան հաստատման հաւանականութիւնները:

Ռոս երէկ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Եգիպտոսի նախագահ Հիւսնի Մուպարաքի հետ, որուն փոխանցեց իր վերջին առաքելութեան արդիւնքները:

Միւս կողմէ, Իսրայէլի վարչապետ Պենիամին Նեթանիահու յայտնեց, որ Ռոս պիտի չկարենայ համաձայնութիւն մը կոչցնել Այսրյորդանանէն իսրայէլեան ուժերու հեռացումին գծով:

Իր կարգին, ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անան նշեց, որ թէեւ Միջին Արեւելքի խաղաղութեան բանակցութիւնները անելի մատնուած են, սակայն անոնք ուշ կամ կանուխ յառաջխաղացք պիտի արձանագրեն:

ԿԱՍՊԵԱՆ ԾՈՎԻ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԻՆ ՄԱՍԻՆ

ՌՈՒՍԻԱ ՊԱՏՐԱՍՏ՝ ՋԻՋՈՒՄՆԵՐՈՒ

Ռուսիոյ առաջին փոխ արտաքին գործոց նախարար Պորիս Փասթուխով յայտարարեց, որ Ռուսիա պատրաստ է միջումներ կատարելու Կասպեան ծովու կարգավիճակին մասին, ինչ որ կարեւոր է քարիւղի եւ այլ հանքերու գծով ծովը եզերող երկիրներուն իրաւասութիւններուն սահմանները ճշդելու համար:

Փասթուխով իր այս յայտարարութիւնը կատարեց Պաքուի մէջ Ազրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւի հետ իր տեսակցութենէն ետք:

Ռուսիա կ'առաջարկէ Կասպեան ծովուն համար որդեգրել նաւարկումի եւ կենսոլորտային պահպանման մէկ համակարգ, սակայն առիթ տալով, որ ծովը եզերող իւրաքանչիւր երկիր իր բաժինին հարստութիւնները օգտագործէ: Ռուսիոյ այս առաջարկը կը կարօտի ծովը եզերող երկիրներու հաւանութեան բավմակողմանի համաձայնագիրի մը շրջագիծին մէջ:

Իր կարգին, Հ. Ալիեւ ըսաւ, որ ցարդ յստակ չեն Ազրպէյճանի իրաւասութիւնները Կասպեանի գծով: «Կը յուսանք, որ մօտիկ ապագային նման համաձայնութիւն մը կը գոյացուի», նշեց ան:

(ՌՈՅԹԵՐՋ)

Ե. ՄԻԼԼԵԹԻՆ – ԿԻՊՐԻԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ի. ՃԷՄ ԿԸ ԶԳՈՒՑԱՑՆԷ

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Իսմայիլ Ճէմ երէկ զգուշացուց, որ Եւրոպական Միութեան անդամակցելու համար Կիպրոսի սկսած բանակցութիւնները կրնան վտանգաւոր կերպով սրել կացութիւնը արեւելեան Միջերկրականի մէջ:

Մամլոյ ասուլիսի մը պահուն Ճէմ նկատել տուաւ, որ յոյն վարչակարգը կղզիին միակ ներկայացուցիչը համարելու Ե. Միութեան մօտեցումը առաջին քայլն է շրջանին մէջ կացութեան սրումին ուղղութեամբ:

Թուրքիոյ դիւանագիտութեան պետը Ե. Միութեան կոչ ուղղեց՝ յառաջիկայ քայլերը մեծ զգուշութեամբ առնելու, նախքան որ ժամանակը ուշ ըլլայ սխալները սրբագրելու եւ կղզիին նոր պատերազմէ մը փրկելու համար:

Ճէմ անգամ մը եւս հաստատեց, որ որեւէ յարձակողական քայլ թրքական Կիպրոսի դէմ ուղղուած է նաեւ Թուրքիոյ: «Այս ճշմարտութիւնը թող յստակ ըլլայ բոլորին՝ մեր բարեկամներուն եւ թշնամիներուն», ըսաւ ան:

Եւրոպական Միութիւնը երէկ յոյն կիպրացիներուն հետ սկսաւ բանակցութիւններու, կղզիին Ե. Միութեան անդամակցութեան համար:

(ՌՈՅԹԵՐՋ)

Թանգարանի մուտքին

«ԿԻԼԻԿԻԱ» ԹԱՆԳԱՐԱՆԸ՝ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ...

ԱՅՍՕՐ ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ